

BOYUN
EGMEAKP'nin yeni müfredatı:
Cihat içeri, evrim dışarı!

AKP'nin eğitimde yıllardır sürdürdüğü gericileştirme operasyonunun son halkası müfredat değişikliği oldu. Evrim teorisi müfredat dışı kaldı, müfredata "cihat", "15 Temmuz" ve "değerler eğitimi" dâhil edildi.

Ali Ufuk Arikan ■ Sf. 10

Ne Adalet, ne Kalkınma TEK YAPTIKLARI YAĞMA!

BABALAR SENFONİSİNDEN FİNOLAR KAKOFONİSİNE / GÖKÇE GİRESUNLU ■ Sf. 8

**Kemal Okuyan'la
Güney Afrika
üzerine söyleşi**
Volkan Algan
■ Sf. 14

**AKP'nin OHAL
karnesi: Ya bir de
darbe olsaydı...**
Selin Asker
■ Sf. 16

**Büyük Savaş'ın 100.
yılında: Hatırlama
ve unutma**
E. Zeynep Suda
■ Sf. 18

12 TEMMUZ / MANİSA

Terk edilmiş bir binanın yıkımında çalışan Arif Marangoz (45), beton blokun altında kalarak hayatını kaybetti.

12 TEMMUZ/TEKİRDAĞ

İnşaatta çalışan Muhammet Küpeli (24), iş makinasının (silindirin) altında kalarak yaşamını yitirdi. Geri geri giden silindirin geri dönmeyen Küpeli kurtarılamadı. İş makinalarında ikaz sirenleri bulunmalı.

16 TEMMUZ/GÜMÜŞHANE

Kömür üretilen özel bir maden ocağında karbonmonoksit gazından zehirlenen Ramazan Bulut ve Şükrü Arslan yaşamını yitirdi.

17 TEMMUZ/TEKİRDAĞ

Yeni yapılacak çeşmenin su hattında çalışan Musa Bilgin (63), yaklaşık 2,5 metre derinliğindeki kanalda göçük altında kaldı ve kepçenin darbesi sonucu olay yerinde yaşamını kaybetti.

17 TEMMUZ/KOCAELİ

Bir AVM'de elektrik bakımı yaptığı esnada akıma kapılan Köksal Yıldırım, metal merdivenle depodaki elektrik panosuna çıktığı ve panoda bakım yaptığı bildirildi.

18 TEMMUZ/ ADANA

Rüzgar tribünlerinde tadilat çalışması yapan ekipte görevi olan MY (23) yapan işçi akıma kapılarak öldü.

18 TEMMUZ/ANKARA

Cami inşaatında çalışan Rahmi Sezgin, 15 metre yüksekten inşaat il arasındaki boşluğa düşerek öldü.

18 TEMMUZ/KASTAMONU

Bir inşaatın üst katlarına alçı plaka çıkartmakta kullanılan inşaat asansörü, 5. Katta bulunduğu sırada düştü. Asansörden düşen plakalar, aşağıda kum eleyen baba Talat Kara ile oğlunu öldürdü.

18 TEMMUZ / HATAY

Pamuk tarlasında sulama işçisi olarak çalışan Mustafa Açıkgozü, çalıştığı tarlada bulundu. Açıkgozü'nün başına güneş geçmesi nedeniyle öldüğü tahmin ediliyor.

Ben yapmadım Miki yaptı

Mısır'da yayınlanan Sisi yanlısı El-Yevm 7 gazetesine röportaj veren Fethullah Gülen, "15 Temmuz'da darbe teşebbüsünün kimin tarafından yapıldığını düşünüyorsunuz?" şeklindeki soru üzerine kesin olarak bir kesimi suçlayamayacağını ancak ulusalcı laik bir kesimin bunu yapmış olabileceğini söyledi. Gülen, darbe girişiminin olduğu gece darbeyi kınadığını, kendilerine atılan darbe teşebbüsü suçlamasının uluslararası tarafsız bir kuruluş tarafından soruşturulmak üzere Türkiye'ye gelmeyi teklif ettiğini ancak Tayyip Erdoğan'ın bunu kabul etmediğini iddia etti.

Fethullah Gülen, Erdoğan'ın Hitler, Stalin ve Mao gibi diktatör olduğunu ileri sürerek, Avrupa'nın kendisini anlaması için daha çok kurban vermeleri gerektiğini iddia etti. Gülen, 15 Temmuz olaylarının gerçek bir askeri darbe veya sistematik bir oyun olsa da Erdoğan'a karşı yeni bir askeri eylem beklemediğini, kendilerine karşı yürütüldüğünü iddia ettiği aşırı-liklara rağmen asla böyle bir darbe hareketini kabul etmeyeceğini söyledi.

Yani? Birincisi ülkeyi uçuruma sürükleyen ortaklardan kaybedeni başarısız darbenin yarattığı travmayı atlatmış ve fabrika ayarlarına dönmüş durumda. Ortak düşman ulusalcılar ve laik cumhuriyet. İkincisi, cemaat darbeyi asla kabul etmeyecek, "ben yapmadım miki yaptı" diyecek.

KABİNEDE DEĞİŞİKLİK OLMUŞ DUYMADIK DEMEYİN

Başbakan Binali Yıldırım, Sarayda AKP Genelcumhurbaşkanı ile görüşükten sonra yeni kabineyi duyurdu. Buna göre 15 bakan yerinde kaldı, 5 yeni bakan atandı, 6 bakan ise koltuk değiştirdi. Kılıçdaroğlu ile ilgili montaj görüntüler paylaşarak göze girmeye çalışan saray danışmanı Burhan Kuzu yeni kabinede de kendine yer bulamadı. Yeni Bakanlar Kurulu'nda yer almayan AKP'li Burhan Kuzu adalet talep etti. Bakanlar Kurulu'nun açıklanması üzerine yandaş

gazeteci Ersoy Dede Twitter hesabından "Olsun be Burhan Hocam" diyerek Kuzu'ya göndermede bulundu. Kuzu ise Dede'ye "Ersoy, siyasetin adaleti yok. Ne yapalım Allah'a havale ediyorum." diyerek sitemini dile getirdi. Kabine değişikliğinin ilginç ayrıntılarından biri de MHP'den devşirme Tuğrul Türkeş'in bakan yapılmayan isimler arasında olması. Gerisi bildiğiniz gibi. "Tamam da yeni Anayasadan sonra ne iş yapar bu kabine" diyorsanız işte orası bilinmiyor!

**BOYUN
EĞME**

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 84

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil

Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç

ISSN: 2564-7385 Adres: Osmanağa Mah. Oscancık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

SAMANALTI / Sait Munzur

Havuz sorusu: Egzoza afedersiniz tişört sokarak tank bozulur mu?

TSK'nın kullandığı Alman Leopard tanklarının üreticisi firma, basın bürosuna gönderilen soruya verdiği yanıtta, ürettikleri tankların egzozuna tişört tıkanması durumunda sürüşlerinin ve diğer fonksiyonlarının etkilenmeyeceğini belirtti.

AKP Genel Başkanı Erdoğan, 15 Temmuz Anma Töreni'nde yaptığı konuşmada, "Sırtındaki

tişörtünü tankın egzoz borusunun içine affedersiniz tıkamak suretiyle onu çalışamaz hale getiren imandır, iman" ifadelerini kullanmıştı.

Alman firmasının açıklaması ortada da, buna inanması gerekenler zırhlı Mercedes otomobilde mahsur kalıp, balyozla cam kırarak kurtulmaya çalışanlar. Çok zor görünüyor her şey!

Cemaat Holding

MGK'ya sunulan "FETÖ'yle Mücadele Raporu"na göre örgütün, finansal ayağına darbe vuruldu. FETÖ ile bağlantılı 966 şirketin kayyuma devredilen aktif toplamı 41 milyar lira olarak hesaplandı. 7.5 milyarı gayrimenkul, 41 milyar lirası şirket varlığı olmak üzere örgütün toplam 48.5 milyarı devlete geçti. Bu yaklaşık 15 milyar dolarlık bir servet demek.

Öte yandan örgütün halen elinde bulundurduğu yurtdışı varlıklarının miktarı bilinmiyor. cemaatin neredeyse dünyanın bütün ülkelere yayılmış okulları olduğu düşünülürse bu raporda sözü edilen mal varlığının birkaç katını ima ediyor.

Olmaz demeyin, yabancı istihbarat raporları Türkiyeli bir siyasi şahsiyetin yurtdışındaki bankalarda 200 milyar doları olduğunu iddia etmiş ve Katar'ı işaret etmişti. Rakamlar fantastik evet ama artık ülke de fantastik bir ülke zaten!

Suudi Arabistan'ın BM nezdindeki büyükelçisi Abdullah El Muallimi - tuhaf ama var böyle bir temsilci- Katar'ın Türkiye ve İran ile ilişkilerine atıfta bulunarak, Katar'ın geleceğinin "uzak yerlerle" değil, komşularıyla olduğunu söyledi. Muallimi, "Türk kardeşlerimiz Arap dünyasına sızma ve istenmeyen müdahaleler döneminin çoktan sona erdiğini anlamalıdır. Türkiye yapıcı bir rol oynama-

mak isterse bu memnuniyetle karşılır. Ama askeri üsler ya da askeri müdahale yoluyla rol oynamaya çalışmak yapıcı olmaz ve Türkiye'nin Arap dünyasındaki itibarına zarar verir" ifadelerini de kullandı.

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Uluslararası İşbirliğinden Sorumlu Devlet Bakanı Reem el Haşimi de Katar'ı Türkiye'yi topraklarında askeri güç bulundurmaya teşvik ederek

gerilimi daha da tırmandırmakla suçladı. Bölgede hiçbir askeri gerilim istemediklerini belirten El Haşimi, "Bu konuyu ABD ya da Kuveyt olsun, güçlü bir arabuluculuk yardımıyla kendi aramızda çözebilmeyi umuyoruz" dedi.

Özeti şu: Her konuda olduğu gibi bu konuda da rüzgâr AKP'nin karşısından esiyor. Diyor ki tarih, geçti 'van münit'in pazarı, anca Niğde'ye gidersin!

Bir siyasi ucubenin İstanbul'a ettikleri

'Muhafazakar'ın şehri koca bir çöldür

AKP'nin Kuzey Ormanlarının olduğu yerde 7 milyonluk bir şehir daha kurmak istemesi 10 yıldır bilinen bir şey. Havaalanı o şehrin merkezinde. Yapılaşma ise 3. köprü'nün bağlantı yollarının etrafında. Böylece İstanbul'un üzerinde kurulu olduğu iki yarımada'nın tamamı ormansız, ağaçsız, deresiz, gölsüz, böceksiz, kuşsuz bir çorak alan haline gelecek ve böylece Adnan Menderes ile başlayan şehrin yağmalanma süreci Tayyip Erdoğan ile tamamlanmış olacak.

■ ORHAN GÖKDEMİR

16 Temmuz'da İzmir-İstanbul yolundayız. Pazar trafiği, haliyle yoğun. Fakat karşıya geldiğimiz şey yoğunluktan çok ötede. İstanbul trafiği bir anlamda Karacabey'den başlıyor. Arada aşılması gereken bir büyük bir küçük şehir ve bir deniz daha var yani! Hızlı feribotlarda yer yok. "Yavaş"ında bekleme süresi bir saatin üstünde. Diyelim karşıya geçmeyi başardın, hem TEM hem E-5 geçilmesi imkânsız bir demir yığını şeklinde. Bu karmaşadan kurtulmak için haber almaya çalıştığımız internet, şehrin öbür girişinde trafiğin Çanakkale'den başladığının haber veriyor.

Bu, resmi rakama göre 15 milyona ulaşmış bir büyük şehirde karşılaşacağınız sıradan bir hafta sonu krizi. Girersen çıkması, çıkarsan girmesi çok güç bir şehirden söz ediyoruz.

Hâlbuki her tarafı köprü, her tarafı otoban şehrin. İşleyen iki havaalanı var, üçüncüsü yolda. Tüp geçitleri, denizaltında ilerleyen raylı sistemi var. Kör topal işlese de metrosu bile var. Fakat yine de hem şehre ulaşım, hem de şehirde ulaşım büyük bir sorun olmayı sürdürüyor.

Bu sorunun aşılabilmesinin ilk nedeni böylesine küçük bir alana yığılmış olan 15 milyon aşkın nüfus. Her gün milyonlarca insanın girip çıktığı bir şehirden söz ediyoruz. Sabah İzmir büyüklüğünde bir nüfus İstanbul'a giriyor. Aynı anda Ankara büyüklüğünde bir nüfus şehirden çıkmaya çalışıyor. Bu dünya ölçeğinde bile büyük bir hareketlilik. İlk çözümü bu kadar nüfusu bir şehre yaymamak, ülke sathına yaymak. Bu İstanbul için artık imkânsız. İkinci çözüm şehirde

nüfusun daha fazla artmasına engel olmak. Bu mümkün.

Ama gelişmeler AKP iktidarının bunun tam tersini yapmaya çalıştığını gösteriyor. Üçüncü köprü ve üçüncü havalimanı o uğursuz planın ilk durakları. AKP'nin Kuzey Ormanlarının olduğu yerde 7 milyonluk bir şehir daha kurmak istemesi 10 yıldır bilinen bir şey. Havaalanı o şehrin merkezinde. Yapılaşma ise 3. köprü'nün bağlantı yollarının etrafında. Böylece İstanbul'un üzerinde kurulu olduğu iki yarımada'nın tamamı ormansız, ağaçsız, deresiz, gölsüz, böceksiz, kuşsuz bir çorak alan haline gelecek ve böylece Adnan Menderes ile başlayan şehrin yağmalanma süreci Tayyip Erdoğan ile tamamlanmış olacak.

BİR ZAMANLAR İMP VARDI

İMP... Açılımı İstanbul Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi. Bir zamanlar Kadir Topbaş'ın yönetimindeki İstanbul'un gözde kuruluşlarından biriydi. Adı kısa zamanda unutuldu. Bunda şimdi faaliyette olan 3. Köprü'nün payı büyük. Tuhaf, trajik bir hikâye barındırıyor

içinde.

2004 yılında kuruldu İMP. İstanbul Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın bir araya getirdiği 500 bilim insanı iddiaya göre tarihi metropolün gelecekteki yüz yılını planlayacaktı. Şehirdeki çarpık yapılaşmanın önüne geçilmesi, şehrin su havzaları ve yeşil alanlarının korunması, ulaşım akslarının belirlenmesi için neredeyse şehirle ilgili ne kadar uzman ve bilim adamı varsa, Tepebaşı'ndaki 10 bin metrekairelik ofiste bir araya getirilmişti. Prof. Dr. Hüseyin Kaptan başkanlığındaki uzmanlar, İstanbul'un yeni imar ve ulaşım planlarının çıkarılması için çalışmaya başladı. Kendisi de bir mimar olan Topbaş gururluydu; İMP'ye sorulmadan İstanbul'a tek bir çivi çakılmayacaktı.

İMP'nin İstanbul'un yeni imar planları için işe koyulmasının üzerinden henüz birkaç ay geçmemişti ki tuhaf gelişmeler olmaya başladı. Kadir Topbaş İMP'nin planlamadığı bazı büyük projelerden söz ediyordu. Galataport ve Haydarpaşa ve Dubai Kuleleri gibi şehrin silüetini bütünüyle değiştiren bu projeler kentsel planlama merkezi dışında, merkezi hükümet, bakanlıklar

KANUNSUZ ŞEHİR

İstanbul 1990'lı yıllardan bu yana AKP'nin elinde. Bütünüyle yeniden yaratılmış bir şehir artık burası. Hatta "İslami bir rengi" olduğu bile iddia ediliyor. Bir ara İslamcılar Bağdat, Şam ve Kahire ile birlikte dört önemli İslam şehriden biridir diyordu İstanbul için. Ama bir şehirden daha çok kasaba kökenli yağmacıların istilasına uğramış uçsuz bucaksız bir beton çölü görünümünde. Karayolu şehri bu şehir. Nüfusu karayollarına yazıldı. Kimliği bu. Kanunsuz şehir. Son kalan yeşilliğinin üzerine 7 milyon daha ekleyecekler, büyük rant yaratacaklar, yağmalayacaklar. Sonra az ilerde kanal açacaklar, kıyısına lüks konutlar yapıp yeniden dağıtacaklar kalanları. 20 yıl önce uydu kentler yaptılar ormanın kıyısına, yeşil alanı bol diye sattılar. Sonra o yeşil alanları imara açtılar, şimdi betonu bol diye satıyorlar. Planla entegre edilemeyen çevre yerleşimler rantla entegre ediliyor şehre böylece. Hakkını yemeyelim belirsiz de olsa bir "estetik"

seziliyor bu yapılaşmada. İslami midir bilinmez ama betona bir tapınma hali olduğu kesin. Suudi Arabistan Krallığı İslamın en önemli merkezi olan Kâbe'nin çevresini otel yatırımlarına açtı mesela. Muhammed'in evinin bulunduğu cadde üzerinde oteller yükseliyor. Kutsal şehrin kutsal merkezi beton yükseltilecek modern bir ucubeye dönüştürülmüş durumda. Bizimkiler de oraya gidiyorlar, şehrin mükemmel biçimi olarak orayı görüyorlar. Çöl, kum ve betondan ibaret bir şehir hayal ediyorlar. İstanbul için hayal ettikleri bu.

İstanbul genişlemesi imkânsız bir şehir oysa. Olsa olsa kopya bir Dubai yaparsınız. Hurma ağacı görünümünde dolgu alanlar yaratırsınız eşsiz güzellikte denizinin üstünde. Sonra o dolgular üzerine tuhaf şekilli gökdelenler dikersiniz.

Şehrin ölümünün habercisi gibi uzanan Kumkapı çıkıntısı işte ortada. Tarihi yarımada'nın şeklini bile yeniledi muhafazakârlar!

Muhafazakârlar ama muhafaza ettikleri tek bir şey yok. Yeniye tapıyorlar; yıkmaya, yenilemeye bayılıyorlar. Hatta yıktıkları rejimin yerine kurdukları gecekonduya bile "Yeni Türkiye" adını taktılar. Hüseyin Kaptan bunlara bakıp şöyle demişti: "Plancıyım, 75 yaşındayım. Biz önce şunu öğrendik: İstanbul'un silüetine, boğazına bina yapmayacaksın, minarelerin arasına bina sokmayacaksın. Hep de böyle çizdik. Şimdi bir müteahhit bizden daha önemli oluyor. Sonra da utandık diyorlar. Utanın tabii."

ve belediye tarafından oluşturulmuştu. Topbaş, "yedi tepeye yedi tünel" projesinin temelini yakında atacaklarını duyurdu ancak projeyi kavşak ve yol bağlantıları için İMP'ye götürecektler, onların da rızalarını alacaklardı. Rızası alınacak proje şehre 2 milyar Dolar değerinde 68 kilometrelik delik açmak anlamına geliyordu ve bu delik İMP'nin planında yoktu.

Uzmanlar planda olmayan o projelere karşı çıktı. Projeler bütünlüklü bir kent planına göre yapılmamış, kentsel dönüşüm adı altında nokta operasyonlarıyla kente biçim verilmeye kalkışılmıştı. İMP'nin şehir planı bu hayhuy arasında tamamlandı. Merkez hazırladığı planı açıklamaya hazırlanırken zamanın başbakanı Tayyip Erdoğan helikopterle şehir turu atarak üçüncü köprü'nün yapılacağı güzergâhı işaret etti. İMP'nin planında üçüncü köprü de yoktu. Hatta plancılar, köprü'nün bağlantı yollarının geçeceği Kuzey Ormanlarında yapılaşmaya bütünüyle karşıydı. Uzmanlar planı bir yana bırakmış, şehir için son uyarıyı yapmaya çalışıyordu: İstanbul'un akciğeri olarak kalan kuzeydeki yeşilimize sahip çıkmalıyız, eğer sahip çıkmazsak İstanbul'u kay-

betme tehlikesiyle karşı karşıya kalırız...

Aradan 10 yıldan az bir zaman geçti... Üçüncü köprü çoktan bitirildi. 3. havaalanı projesi bitti bitecek. Kuzey Ormanlarının yerinde denize kıyısı olan büyük bir çöl uzanıyor şimdi. Köprüden havaalanına uzanan bağlantı yolu etrafındaki araziler iktidar yandaşları tarafından çoktan paylaşıldı. Bu alanda planlanan şehir yükselmek için havaalanı ve yollara son şeklin verilmesini bekliyor. Sonuç ortada. Üzerinden geçilemeyen köprüler, gidilemeyen yollara açılıyor. Tarihi camilerin minareleri arasında onlara nanik yapan gökdelenler yükseliyor. Kendine muhafazakâr diyen bir iktidar döneminde şehrin anıları, belleği, coğrafyasının topografyası, kimliği yerle bir edildi. Ve bu kaotik, kimliksiz, biçimsiz şehir ağırlığının üzerine 7 milyon bir nüfus daha eklemeye hazırlanıyor muhafazakâr İslamcı iktidar.

BUNLAR KÖPRÜYE KARŞI...

Üçüncü köprü yapılırken tanındık tartışmalar yapıldı yine. Memlekete tek çivi çakmayan solcular köprüye karşıydı. Ama işte haklı sebepleri vardı

köprüye karşı olanların. Bunlar yolun ve köprü'nün yol açacağı yapılaşmayla da sınırlı değildi üstelik. Diğer ikisi gibi yalnızca lastikli taşımacılığa yönelik yapılacak üçüncü köprü de ulaşım açısından bir çözüm olmayacak, tam tersine yalnızca sorunu büyütecekti. Köprülerden geçen özel taşıtlar trafiğin yüzde 90'ını oluşturdukları halde toplam yolcuların ancak yüzde 30'unu taşıyorlardı çünkü. Bunun anlamı köprü yapılmasının asıl amacının şehrin rantını yağmalamak olduğuydu.

İstanbul'u son altmış yılda biçimlendiren "emlak rantı" dünyadaki en etkin para kazanma yolu. Şehri biçimlendiren temel motivasyon işte bu. Öyle bir kâr hırsı ki bu vaktiyle İMP'nin başkanlığın yapmış olan Prof. Hüseyin Kaptan plan için çalıştıkları sırada üçüncü köprü yapılacağını Amerikalı bir arsa spekülâtöründen öğrendiklerini beyan etmişti.

Kuzey Ormanları yağmalandı. Artık ne orman var ne içecek su. Rüzgârı bile kesildi şehrin. Yazın 100 kilometre ötedeki Silivri ile şehir merkezi arasındaki ısı farkı 10 derece. Çünkü dağ taş beton, asfalt. Bu yazıyı hazırlarken 1 saat boyunca

yağan yağmur büyük bir şehir seline yol açmıştı.

Ama bütün bunlar "muhafazakâr" iktidarı frenlemiyor. İstanbul'un silüeti değişiyor. Her gün yeni yüksek binalar ekleniyor şehre. Sultanahmet Camisi'nin minareleriyle yarış eden 16/9 kulelerini hatırlayın. Kuşatılmış bir şehir artık burası. En sonunda şehrin merkezi sayılan Taksim Meydanını ele geçirdiler ve kısa zamanda tipik bir Ortadoğu şehrinin meydanına benzettiler. Hâlbuki o meydan ve bitişiğindeki küçücük park için bu ülkenin en büyük direnişlerinden biri yaşandı yakın zamanda. Ne gam!

Muhafazakârlar ama muhafaza ettikleri tek bir şey yok. Yeniye tapıyorlar; yıkmaya, yenilemeye bayılıyorlar. Hatta yıktıkları rejimin yerine kurdukları gecekonduya bile "Yeni Türkiye" adını taktılar. Hüseyin Kaptan bunlara bakıp şöyle demişti: "Plancıyım, 75 yaşındayım. Biz önce şunu öğrendik: İstanbul'un silüetine, boğazına bina yapmayacaksın, minarelerin arasına bina sokmayacaksın. Hep de böyle çizdik. Şimdi bir müteahhit bizden daha önemli oluyor. Sonra da utandık diyorlar. Utanın tabii." ■

İstanbul'u sel aldı, bir kent sevdim rant aldı!

Bir sel hikayesi miydi İstanbul'da yaşanan, rant hikayesi mi; yoksa ikisi birden mi... Ne oldu da milyonluk metropol yaz ortasında yağın birkaç saatlik yağmurla altüst oldu? Bu cehennemin yollarını kimler döşedi? Oklar, ilhamını betondan alan ve inşaata tapan rant iktidarını; AKP'yi gösteriyor!

■ AHMET ÇINAR

Hatırlarsınız, eskiden gazete ve dergilerde "İstanbul'da yağmur yağarken keyifle yapılacak şeyler" listelenirdi. Bu "şey"ler vapur keyfinden tutun da yağmurda romantik yürüyüşlere, Kız Kulesi seyrinden boğaz gezintisine kadar onlarca seçenikle çeşitlendirilirdi. Çünkü yağmur yağar, sular

toprağa karışır, tahliye kanallarından boğaza ulaşır, her yanımsı gibi toprak kokardı. Yağmur dinince bir de gökkuşağı. Bir sevinçti yağmur, mutluluktu. Tabii bunlar eskidendi. Ya şimdi? 18 Temmuz 2017 Salı günü memleketin gündemi İstanbul'a yağın yağmur değil, yağmurun yol açtığı seldi. Adeta bir "kara salı" yaşadı İstanbul. Çünkü "bir sengine yekpare Acem mülkü

fedadır" denilen "aziz İstanbul" betona ve inşaata tapan, "kent" denildiğinde aklına "rant" gelen bir iktidarın elinde kent olmaktan çıkmış, bir cehenneme çevrilmişti. Yüzme bilmeyenler sokağa çıkamadı, felakete sokakta yakalananlar boğulmaktan zor kurtuldu.

PATRONLAR YOLUNU BULDUKÇA, SULAR YOLUNU BULAMIYOR

"Kentsel dönüşüm" adı altındaki rantsal dönüşüm, kentin yandaş müteahhitlere tımar edilmesiyle sonuçlanmış; denetimsizlik, plansızlık, hukuksuzluk, kuralızsızlık adeta "kural" haline getirilmişti. İstanbul'un rant, gökdelen, AVM, rezidans, duble yol, köprü odaklı dönüşümü sonucu kentte bir avuç toprak kalmamış; şehir bir avuç yeşile, bir pencerecik gökyüzüne hasret kalmıştı. İstanbul AKP eliyle "asfalt-kent", "beton-kent", "bina-kent" haline getirilmişti.

Sonuç ortada: Yandaş patronlar yolunu bulurken gökyüzünden inen yağmur

suları yolunu bulamayıp sele ve felakete dönüşmüştü.

'İSTANBUL TÜM KIRMIZI ÇİZGİLERİ AŞTI'

İstanbul'da yaşanan felaketi sıcaklığına soL'a değerlendiren İTÜ İnşaat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Haluk Gerçek şunları söylüyordu:

"Yağmur suları asfalt üzerinde akarak sel oluşturuyor. Tüm yapılar bu tür manzaraların ortaya çıkmasına neden oluyor. Kent planlaması açısından bu yapılaşmanın durması gerek. İstanbul'daki yapılaşma tüm kırmızı çizgileri aşmış durumda. Özellikle İstanbul'un korunması gereken alanı olarak kabul edilen kuzey bölgesinde ciddi bir yapılaşma var ve bunun durması gerek."

İstanbul'da yaşanan bir günlük sel felaketi bile düşünen ve sorgulayan insanları aynı noktaya sevk etti: AKP'den, aynı anlama gelmek üzere kapitalizmden ve gerici-likten kurtulmadan kurtuluş yok. Patronlar düzeninden kurtulmadan kurtuluş yok. ■

BİLİMSEL GERÇEK: KENTİ BETONLA SIVARSAN SEL OLUR!

"İklim değişikliği hepimizin meselesi" sloganıyla faaliyetlerini sürdüren 350 Ankara adlı aktivizm imecesi, İstanbul'da yaşanan felaketi şu grafikte gayet net, anlaşılır ve bilimsel bir biçimde açıklıyordu:

NE KADAR BETON, O KADAR FELAKET

Dökülen beton ile yaşanan sel felaketi arasındaki doğru orantı şu tabloda görülebiliyor:

yazılama 'ya
devam ediyoruz...

**Kemal Okuyan
Barış Terkoğlu
Okan İrtem
Enver Aysever
Erendiz Atasü
Korkut Boratav
Orhan Gökdemir
Serpil Güvenç
Oğuz Oyan
Ali Rıza Aydın
Serdal Bahçe**

yazılama

Yazılama Yayınevi Hizmetleri Ltd. Şti

Serasker Cad. Osmancık Sokak
Betül Han No: 9/13 Kadıköy - İstanbul
Tel: 0216 338 52 59 / 0549 430 50 86
yazilama.com / iletisim@yazilama.com

Babalar senfonisinden
finolar kakofonisine...

Yeni nesil kabadayılığın sefaleti

Eski günlerin düzen kurbanı, bileğine ve törelere güvenen kabadayıları artık çok gerilerde kaldı. Yerlerini “baba” denilen mafya liderlerine bırakıp çekip gittiler. Esnaftan alınan haracın yerini uyuşturucu ve silah ticaretinden edinilen büyük paralar aldı. 12 Mart’ta devlet bu tipleri toplayıp ceplerine kırmızı pasaport koydu, MİT’e bağladı. 12 Eylül mafyanın memuriyetini pekiştirdi, daha bir “emniyet”li hale getirdi.

■ GÖKÇE GİRESUNLU

“Babalar Senfonisi” gazeteci Engin Bilginer’in 1990 tarihli kitabının adı. Şimdi unutulmuş bu sevimli çalışmada Osmanlı’dan bugüne kabadayılığın dönüşümü mercek altına alınıyor. Nereye dönüşebilir ki zaten? Piyasa toplumunun kabadayısı olsa olsa gözü kara bir mafyoza dönüşebilir. Hukuksuz ama kendince adaleti olan tiplerden silah ve uyuşturucu kaçakçılığına batmış yoz insan müsveddelerine dönüşmenin tarihinden söz ediyoruz. Kitapta anlatılan tek cümleyle işte bu.

Geçen yüzyılın başında mahalle halkını koruyan, huzur sağlayan, yürekli, güçlü, hapsi bilen mahalle delikanlılarına kabadayı denilirdi. Gerçi kanunsuzlardı ama sözleri bir tür kanundu. Düzenin ezdiği tiplerdi çokça; zor oyunu bozar diyerek düzenin diğer ezdiklerinden onay alıp kendi düzenlerini yaratıyorlardı.

Kabadayılardan aralarında sorun çıkarsa birkaç kabadayı bir araya gelir, aralarında bir karara varırlardı. Buna “racon kesme” denilirdi. Bir tür Yargıtay içtihadı gibiydi racon ve uymak şarttı. Uyulmazsa

bu bütün kabadayıları karşıya almak anlamına geliyordu ki, öyle birinin yaşama şansı yoktu. Böylelerinin “faça”sı tez zamanda bozulurdu. Kanunsuz adamlardı evet ama aralarında bir hukuk geliştirmişlerdi.

Eski günlerin o düzen kurbanı, yalnızca bileğine ve törelere güvenen kabadayılardan artık çok gerilerde kaldı. Yerlerini “baba” denilen mafya liderlerine bırakıp çekip gittiler. Esnaftan alınan haracın yerini uyuşturucu ve silah ticaretinden edinilen büyük paralar aldı. İnsan malzemesi değişti, çok bozuldu, iyice yamuldu. 12 Mart’ta devlet bu tipleri toplayıp ceplerine kırmızı pasaport koydu, MİT’e bağladı. 12 Eylül mafyanın memuriyetini pekiştirdi, daha bir “emniyet”li hale getirdi. Kürt İdrislerin, Alaattin Çakıcıların, Bekir Çelenklerin, Dündar Kılıçların, Direj Alilerin, Abuzer Uğurluların, Berber Yaşarların dönemiydi artık söz konusu olan. Onlar hem kanunsuz hem hukuksuzdular ama alttan alta bir “racon”un varlığı hâlâ seziiliyordu. Bir geçiş dönemiydi belki de bu.

Son 15 yılda onlar da bir bir silinip gitti. Onlarla birlikte racon da toplumun belleğinden silindi. Yerlerini Sedat Peker gibi kanunsuz, hukuksuz üstelik bir de raconsuzlar aldı. Artık kanun yoktu, hukuk yoktu, kendi mazlumunun hakkını gözetmek yoktu. Güvenilecek bilek, uyulacak töre de kalmamıştı. Yapılan tek şey devleti yöneten muktedirlere kapılanmak ve oradan alınan güçle devletin itip kaktıklarına dayanmaktı.

FATİH TERİM, GELİRSEM DÖVERİM

Son günlerde gazete sayfalarına düşen adli olaylara bir de böyle bakmakta fayda var. Tehdit eden, mekân basan, uçakta gazeteci tartaklayan, yan baktı diye toplaşıp turist dövenlere dönüp bir bakın. Hepsini arkasına devlete dayamış, hepsi devletin sopasının arkasında dayılanan tipler. “Babalar senfonisi”nden “finolar kakofonisi”ne dönüşen bu tarih toplumun aynasıdır aslında.

Fatih Terim çok uzun

MANTARCILAR, BABACIĞIMCILAR, MİSKİNLER, MANİTACILAR

Gazeteci Engin Bilginer “Babalar senfonisi” adlı çalışmada eski zamanlarda toplumun tortusun oluşturan kanunsuzları da sayıyor. Şöyle: Kumarbazlar, esrakerşler, mantarcılar, dubaracılar, paperciler, kilefteciler, zarfçılar, kasa hırsızları, kalpazanlar, madaracılar, miskinler, karmanyolacılar, babacığımçılar, manitacılar, otelciler, tırnakçılar, yankesiciler.

Tufacılar geceleri suç işleyen gaspçılar. Suçu ağır, yürek isteyen bir iş. Otelciler çok kişinin kaldığı otel odasına yerleşip diğer sakinleri soyup kaçanlar. Babacığımçılık, teatral oyunlarla dolandırıcılık yapanlara deniyor. Arpacılık, Rumca “arpaksi” den geliyor. Anlamı “aşırın” demek. Bildiğim kaptıkaçtı işi. Tırnakçılık yankesiciliğin özel bir cinsi.

zamandır ülkemiz futbolunun önde gelen şahsiyeti. Bir "imparator" o. Beylikler alıyor, beylikler veriyor. Alaçatı'da damatlarını da yanına alıp mekân basmaya kalkıştı geçtiğimiz hafta. Fakat bastığı mekânın sahipleri ondan dişli çıktı. Tabir yerindeyse imparatorun ağzını burnunu kırdılar. Kaçıp yakın arkadaşı Acun Ilıcalı'nın evine sığındı. Birkaç gün ortada görünmedi. Devlet gidip onun bastığı mekânın sahibini gözaltına aldı haliyle. E, yeni dönemin "raconu" böyle.

Bir kabadayı o. Ama dayak atmasını bilmediği gibi dayak yemesini de bilmiyor. Devletin sopasını sallıyor kendi sopasıymış gibi. 10 yıl önce dünya kupası elemelerinin son maçında kaybedip elenince futbolcularına rakip İsviçre takımının oyuncuları ve hocasının saldırma emri vermiş, kendisi olup biteni arkadan seyre dalmıştı. Maçın bitmesiyle sadece Türkiye'nin değil spor tarihinin de utanç sayfalarına girecek sahneler yaşanmıştı.

Bu sahneler başka takımlara karşı sık sık tekrarlandı. Ağır eleştirilerden her defasında

federasyonun sahip çıkmasıyla kurtuldu. Belçika milli takımına yaptığı bir saldırının ardından çıkıp demeç verdi ve "rakibe çiçek atacak halimiz" yok dedi. Özgüveni o kadar güçlüydü.

Milli takımın 2008 Avrupa Şampiyonası elemesi maçlarında grubun en zayıf takımı olan Malta ile berabere kalmasının ardından spor basını, Milli Takım ve Fatih Terim'i eleştirmişti. Bu maçtan 5 gün sonra Macaristan ile karşılaşan Milli Takım'da kaptanlık görevini de üstlenen Emre Belözoğlu, attığı golün ardından basın tribünün önünde hakaret içeren bir hareket yapmış ve bu hareket tepkilere neden olmuştu. Bu çirkin hareket sonucu Emre'ye gerek Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim gerekse Türkiye Futbol Federasyonu tarafından bir ceza verilmemişti. Bu kabadayılığın arkasında onların gücü vardı.

Terim'in basınla arası hiçbir zaman iyi olmadı. Ağzı da pek bir bozuktu. Kendisini eleştiren gazeteci Osman Tamburacı'yı telefonla arayıp, "Ulan ben senin bıyığını s..." demişti.

TERİM'İN GEÇMİŞTEKİ 'BAZI' VUKUATLARI

- 82-83 sezonunun sonlarına doğru oynanan maçta Adana Demirspor, Tekin'in golleriyle Galatasaray karşısında 3-0 öne geçti. Konuk ekibin kaptanı Fatih Terim, şampiyonluk yarışına havlu atmanın siniriyle Erol Togay'a kafa atarak rakibini hastanelik etti.
- Galatasaray'ı çalıştırdığı dönemde 1996-97 sezonunda İstanbulspor maçından sonra rakip takımın antrenörü Saffet Susiç'e yönelik olarak, "Benim ülkemde, hele bir Sırp bana hiç böyle laf edemez" dedi. Susiç Sırp değil Boşnak'tı.
- Galatasaray'ı çalıştırdığı dönemde UEFA Kupası yarı final maçında Leeds'le oynanan mücadelede kırmızı kart gören Emre Belözoğlu'nu iterek saha dışına attı.
- Milan'ı çalıştırdığı dönemde takımının UEFA Kupası'nda CSKA Sofya'yla eşleştiği seride, Bulgaristan'da oynanan maçta rakip oyuncuyu taç çizgisinin yanında itti.
- 2006 Dünya Kupası baraj eşleşmesi ilk maçından sonra, Türkiye'nin 2-0'lık yenilgiyi eleştiren maçın yorumcusu Hikmet Karaman'ı arayarak 'uyardı'.
- Kendisini eleştiren gazeteci Osman Tamburacı'yı arayarak ağır küfürler etti.

Tamburacı, "Sen ne biçim konuşuyorsun" deyince kendisini büsbütün kaybedip, "Ulan ben senin, ananı, avradını s..." diye devam etmişti sinkaflarına.

ARDA TURAN: ÖYLE HOCAYA BÖYLE ÖĞRENCİ

Arda Turan yukarıdaki hocanın öğrencisi. O da iktidarı arkasına alıp kabadayılık yapan genç "kabadayı"lardan biri. Ağzı bozuk, hukuksuz, kural-sız. Yaşından büyük paralar kazanıyor. Bayrampaşalı. Resimden anlamaz, müzikten çıkmaz. Bir de hocası gibi basına karşı onarılmaz bir takıntısı var. Geçtiğimiz ay hocasından aldığı feyizle gözüne kestirdiği yaşını başını almış gazetecilerden birini uçakta sıkıştırdı. Boğazına sarıldı, ağır küfürler etti. Sonra çıkıp, "milli takımı bıraktım" dedi. Bu deyişinde bile bir kabadayı hali seziliyordu. Sevgisiz. Dünyanın en büyük takımında oynuyor ama takımda bir tek seveni yok. Sevgisizsen nasıl sevgi yaratacaksın?

Geçtiğimiz günlerde o kabadayı görüntünün arkasında nasıl bir korkak yattığı ortaya çıktı. Katar'da milli takımın kaldığı otelde TFF Başkanı Yıldırım Demirören'in bir yakını Arda'yı yumruklamıştı. O da muktedirden hırsını alamayınca gidip gazeteciye yumruklamıştı!

SEDAT PEKER YA DA CEM KÜÇÜK

Organize suç örgütü lideriyle gazeteci arasındaki mesafeyi kısaltan işte bu iklim. Sedat Peker 1990'lı yıllarının mafya bakiyesi. İddiasına göre Türkçü-Turancı. O akımın partisi güç kaybetmeye başlayınca gidip İslamcı partiye yanaştı.

Orada devletin itip kaktıklarına tehditler savurup duruyor.

Cem Küçük ise güya gazeteci. Sedat Peker'in ekürisi. Tek yazı yazdı aslında, onu tekrar tekrar basıp duruyor. Başlığı "sizi tehdit ederim". İçeriği, devlet bizimle ve o devlet de zaten Recep Tayyip Erdoğan!

Fakat bu ruh hali yeni nesil kabadayıyı sürekli açığa düşürüyor. Misal, ölçüyü kaçırdığında Peker'in altındaki sandalye çekiliveriyor ve yerde debelenen bir zavallı çıkıyor ortaya. Kabadayılığın raconunda olmayan bir şey! Cem Küçük tepki görünce siniyor, bir süre ortalıkta görünmüyor. Laleli'de konuşlu muhafazakâr esnaf sendromu bu. Bildiğiniz gibi toplanıp kendilerine yan bakan bir İrlandalı turisti linç etmeye kalkıştılar. Turist dişli çıkınca o tek kişiden bir kamyon dayak yediler. 15 kişiydiler hâlbuki. Tek başına sopalı 15 kişiyle kavga eden İrlandalı boksör için Aksaray esnafından biri şu yorumu yapmıştı: Beton gibiydi, insan gibi vurmuyordu... Kavgada İrlandalı turistin attığı yumrukla dişleri kırılan esnaf ise gazeteye röportaj vermek için dişlerinin yaptırılmasını istemişti. Dedik ya yeni nesil bir kabadayı güruhundan söz ediyoruz.

Dönelim mekân basıp eve kaçan imparatorumuza. Ünlü futbolcu Andrea Pirlo emekli olunca oturup anılarını yazdı. Kitapta bir bölüm Fatih Terim'e ayrılmıştı. Pirlo, Fatih Terim'in taktik bilmediğini, maçtan önce takımı toplayıp "taktik maktik yok bam bam bam" dediğini iddia ediyordu. Pirlo'nun anlattığı o adama çuvalla para taşıyor ülke. Müthiş bir koruma zırhı sağlıyor üstüne. İşte size nevezuhur bir zamane kabadayısı! ■

AKP'nin yeni müfredatı:

Cihat içeri, evrim dışarı!

AKP'nin eğitimde yıllardır sürdürdüğü gericileştirme operasyonunun son halkası müfredat değişikliği oldu. Evrim teorisi müfredat dışı kaldı, müfredata "cihat", "15 Temmuz" ve "değerler eğitimi" dâhil edildi.

■ ALİ UFUK ARIKAN

Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz, yeni eğitim öğretim yılında uygulanacak müfredatı açıkladı. AKP'nin yıllardır sürdürdüğü eğitimde gericileştirme hamlelerinin yeni bir adımı olan müfredat değişimi, beklendiği gibi bilimsellikten daha uzak bir eğitim programı getirmiş oldu. Yandaş sendika Eğitim Bir-Sen ve AKP'li yayınevlerinin talepleri doğrultusunda hazırlanan müfredata "cihat" kavramı girerken "evrim teorisi" artık okullarda öğretilmeyecek.

Müfredatın en dikkat çekici yönlerinden biri ise "milli değerler" ifadesinin bulunmadığı tek bir ders kalmaması ve 15 Temmuz'un birçok derse konu edilmesi oldu...

CİHATLI EĞİTİM

AKP'nin yeni eğitim müfredatında dikkat çeken ilk unsurlardan biri, bilimsel bilgilerin programın tamamen dışına çıkarılma çabası oldu. Bu kapsamda önce biyoloji dersinin saatini azaltan AKP, din dersinin saatini artırdı. Bununla yetinmeyen ve evrim teorisini müfredatın dışına çıkaran AKP, tepki çeken

düzenlemeyi bizzat Hükümet Sözcüsü Numan Kurtulmuş'un ağzından çıkan, "Evrimsel teori zaten bilimsel olarak eskimiş ve çürümüş bir teoridir. İllâ bu teori, mutlaka okutulacak diye bir kural yok" sözleriyle savundu.

Evrimsel bilim dışı ilan eden, bu boşluğu din dersleriyle takviye eden AKP, yeni müfredata "cihat" kavramını ekledi. Evrim yerine "cihat" eğitimini programa dahil eden Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz, tepki çeken bu adıma ilişkin, "Cihat bizim dinimizde bir unsur bu nedenle fıkıh dersinde ve temel dini bilgilerde cihat var. Bundan rahatsız olmaya gerek yok aksine vermesek talep gelmesi gerekirdi. Kırmak dökmek savaşmak cihadın içine girmez ama vatan koruması gerekiyorsa girer, cihadın ne olduğu ve ne olmadığı öğretilmesi görevi de bizim" açıklamasında bulundu.

HANGİ DEĞERLER?

Yeni müfredatın en dikkat çekici başlıkları ise kuşkusuz "değerler eğitimi" ve "15

Temmuz" başlığı oldu. Tüm derslerin başına "değerler eğitimi" adı altında bir bölüm ekleyen AKP, bu sayede "kindar ve dindar nesil" için yeni bir adım daha atmış oldu. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Diyanet İşleri Başkanlığı ile imzaladığı protokol kapsamında TÜRGEV ve Ensar Vakfı gibi gericici kurumlar bir süredir "Değerler Eğitimi" adı altında devlet okullarında toplantılar düzenleniyordu. Atılan bu son adım, bu gericici kurumların başlattığı propagandanın kalıcılığı anlamına da geliyor.

MÜFREDAT İÇİN GÖRÜŞÜ ALINANLAR KİM?

Bakan Yılmaz, "cihat"lı müfredatı savunduğu basın toplantısında, "Bu müfredat, şu ana kadar yapılmış en demokratik, en katılımcı, en çoğulcu müfredattır" ifadelerini kullandı ve 100 bine yakın öğretmen ve veliden görüş aldıklarını açıkladı. Bakan Yılmaz, bu 100 bin kişinin kimler olduğuna en ilişkin bir ipucu vermesede müfredatın ayrıntıları ortaya çıkınca

'MÜBAREK DERMOJEN GİBİ'

Sol Yazarı Rifat Okçabol, Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz'ı en iyi tanımlayan isimlerden biri olmuştur. Gemi işletmecisi, Ulaştırma Bakanı, Milli Savunma Bakanı ve Dermojen:

"... Eğitim bakan İsmet Yılmaz, önce Denizcilik Yüksek Okulu'nun makine bölümünü, sonra da hukuk fakültesini bitirmiş. "Gemi İşletmeleri Teknik Yönetimi" alanında yurt dışında master yapmış. Tarafsız diye 2007 genel seçimleri öncesinde Ulaştırma Bakanı yapılmış, seçim sonrasında (herhalde tarafsız olduğundan) Kültür ve Turizm Bakanı müsteşarlığına getirilmiş. 2011 genel seçimleri sonrasında milli savunma, 2015 Haziran seçimleri sonrasında TBMM başkanı, 2015 Kasım seçimleri sonrası da eğitim bakanlığına getirilmiş. Bizim çocukluğumuzda dermojen adlı her derde deva bir merhem vardı, mübarek de AKP için dermojen gibi."

tablo da netleşmiş oldu. "Yeni müfredatla ilişkin daha önce nokta atışı yapan sendikalar ve yayınevlerine bakıldığında, bu çalışmanın nasıl bir çevreyle yapıldığı açıkça görülmektedir" açıklaması yapan Eğitim-İş, Bakanlığın taslak müfredat raporunun, yandaş sendika Eğitim Bir-Sen'in hazırladığı taslakla neredeyse aynı olduğuna vurgu yaptı.

'5 YILDIZLI OTELLERDE YANDAŞLARLA HAZIRLANDI'

Konuya ilişkin Boyun Eğme'ye değerlendirmelerde bulunan Eğitim-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Balık, "Müfredat hazırlanırken yandaş sendika yalnız değildi, AKP'li yayıncılar da bu çalışmaların içinde yer aldı. Yeni müfredat çok açık bir biçimde bu iki kesim tarafından oluşturuldu" dedi. AKP'nin bu süreçte 5 yıldızlı otellerde yandaş isimleri ağırladığı toplantılar yaptığını belirten Balık, "100 bin kişiyle görüş-tük" ifadelerinin de buraya dayandığını söyledi. Hazırlanan müfredatın kesin bir biçimde dinsel temalarla kuşatılmış

olduğunu vurgulayan Balık, "Ortada en net olan şey, gericileştirmenin boyutlarının bu müfredatla daha da ağırlaştırılmak istenmesidir" dedi.

BİR SONRAKİ ADIM: FIKIH, HADİS, TEFSİR DERSLERİ

Yeni eğitim müfredatını dergimize değerlendiren Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi çağrıcılarından Avukat Özlem Şen, "Amaç laik eğitim normlarından uzaklaşmak, pozitif bilimlerin yerine dini ve vicdani değerlerin yerleştiği bir sistem yaratmaktır. Son elli yıl içinde atılan adımlar AKP iktidarında daha da hızlandı. Bize göre yeni müfredat açıklaması eğitim sisteminin tümünden çöktüğünün ilanıdır"

MUSTAFA KEMAL VE 15 TEMMUZ

Müfredatın "değerler eğitimi" başlığı dışında öne çıkan diğer unsuru 15 Temmuz oldu. 15 Temmuz'un resmi olarak müfredata girmesini sağlayan düzenleme kapsamında birçok derste darbe girişimi konu edilecek. Bunun en ilginç örneklerinden biri edebiyat dersi kapsamında 15 Temmuz destanı yazılması olacak.

15 Temmuz'la takviye edilen müfredatın bir diğer ilginç yönü de İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde de 15 Temmuz'un anlatılacak olması oldu. Mustafa Kemal Atatürk adı ise diğer tüm derslerden çıkarıldı.

dedi.

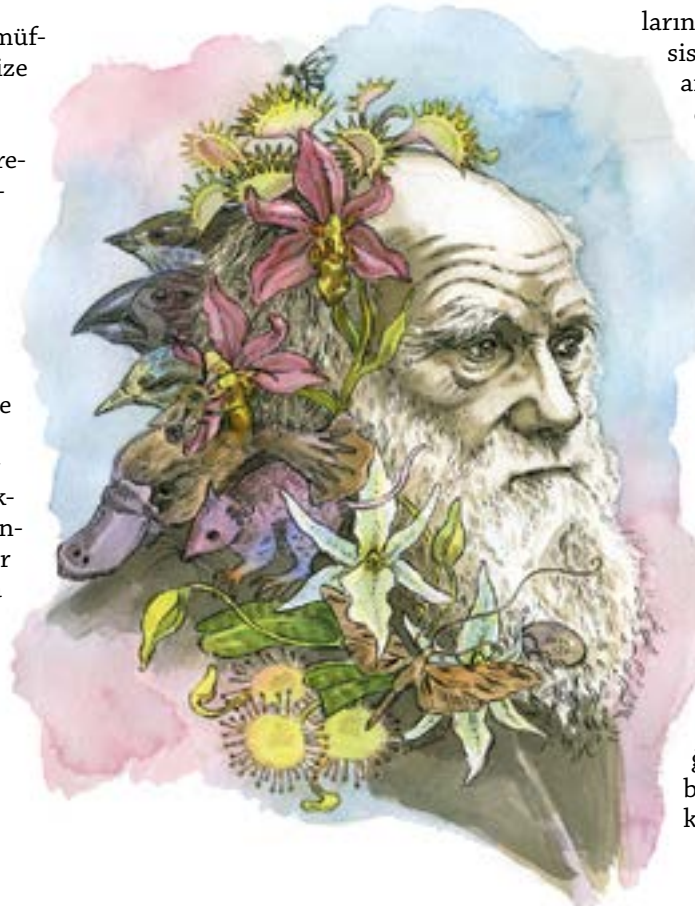
"Dindar ve kindar bir nesil yetiştirmek amacıyla çeşitli tarikat, cemaat ve her türden gerici vakfın Milli Eğitim ile yaptığı fiili ve yasal zemini olmayan her türlü mutabakat 'değerler eğitimi' adı altında müfredatın doğrudan içine girmiştir" değerlendirmesinde bulunan Şen, şu ifadeleri kullandı:

"Değerler eğitiminden kasıt, pozitif bilimlerden uzak, dindar ve cihatçı bir nesil yetiştirmektir. Evrim teorisinin

anlaşılamaz olduğu, çocukların bu teoriyi anlayabilmeleri için felsefi bir temele sahip olmaları gerektiği çok büyük bir yalandır. Siz evrim teorisini "bu çocuklar anlamaz" diye anlatmayacaksınız, yerine çocuklara cihat anlatacaksınız. Yok öyle yağma! Burada amaç çocuklarımızın akıllarını esir almak, onları bilimsel ve özgür düşünce yönteminden uzaklaştırmaktır."

'BOYUN EĞMEYECEĞİZ'

Bu adımla birlikte eğitim sistemindeki son laik unsurların da tasfiye edildiğini, sistemin çürüdüğünü ve ailelerin piyasacılığa ve özel okullara teslim edildiğini vurgulayan Şen, "Ne çocuklarımız ne de biz buna mahkûmuz. Bunun ismi müfredat değişikliği değil zorbalıktır. Pozitif bilimlerin okul öncesi eğitimden başlayarak temel referans noktası olması gerekiyor. Çocuklarımızın özgür düşüncelerini koruyabilmek için; eşit ve bilimsel temelli bir eğitim sisteminin gerekli olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle yeni müfredatla karşı gerek hukuki gerekse siyasi zeminde sonuna kadar mücadele edeceğiz, tabii ki bu zorbalığa boyun eğmeyeceğiz" diye konuştu. ■

Avrupa Almanyası'nın 'İslamcı Ankara' derdi

Biri bitmeden diğeri başlıyor

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Merkel politikalarının yılmaz destekçisi, Alman sağının günlük entelektüel gıdası bu etkili gazete, "Erdoğan Almanya'ya ateş ediyor" başlığını kullanılabiliyorsa, İslamcı Ankara'yı çok zor günler bekliyor demektir. Tabii, Berlin'i de.

■ OSMAN ÇUTSAY

Avrupa'nın hegemon ülkesi Almanya, sürekli kaçındığı bir sürtüşmenin resmen üzerine üzerine geldiğini görüyor ve artık kaçamıyor. İslamcı Ankara ve onun "demokratik muhalefeti" de istediği gibi yönlendirebilen "reisi", Berlin'i seçimlere iki ay kala çok zor durumda bırakacak adımlar atıyor.

Mesele, uzaklarda bir yerlerdeki çıkar çatışması mı?

Değil. Başka bir şey: Dış politikada zaman içinde kolayca geçirilebilecek ciltlerden değil, iç politikadaki sürtüşme ve cepheleşmelerden söz ediyoruz. Türkiye ve Almanya, biri çökmekte olan ikinci sınıf bir devlet, diğeri ise bu çöken devletin dünya sisteminde ilk sorumlusu ve yaşlı kıtanın da sahibi, siyaset sınıfları üzerinden birbirinin boğazına sarılıyor. İşte bu görüntü Berlin'i fena bozuyor. İslamcı Ankara, pek rahatsız değil. AKP rejimi, içerideki "demokratik muhalefetle" nasıl oynuyorsa, dışarıdaki "demokratik muhalefetle" de

öyle oynayabileceğinden emin ve bunun hep böyle devam edeceğini düşünüyor.

ENDİŞE BASINCI

Savaş uçaklarını ve personeli İncirlik'ten Ürdün'e aktarmak zorunda kalan, şimdi de Alman parlamenterlerin sokulmadığı Konya NATO Üssü'nde yeni bir "istiskale maruz kalan" Angela Merkel, teröre destekle suçlanan ve tutuklanan Alman insan hakları eylemcisi Peter Steudtner'in derhal serbest bırakılmasını istemek zorunda kaldı. Başka bir basıncın etkisiyle harekete geçtiği anlaşıyor. Steudtner'in serbest kalmasını sağlamak için her düzeyde girişimde bulunacaklarını belirten Merkel, bu tür haksız tutuklamaların büyük bir endişe kaynağı olduğunun altını çizmek ve tepkisini medyada yaymak zorunda kaldı. SPD'nin iki ay sonraki seçimlere başbakan adayı olarak giren başkanı Martin Schulz, Türkiye'de olanların bütün sınırları aştığını, Erdoğan'ın hukuk devletini "dinamitlediğini" bağırdı. SPD

Genel Sekreteri Hubertus Heil'a göre ise "Türkiye'deki gelişmeler korkunç" bir hal aldı.

Yeşiller Eşbaşkanı Cem Özdemir, Türkiye'de artık güvenli bir yatırım yapılamayacağı kuşkusunu dile getirdi. Sol Parti'nin Türkiye kökenli milletvekili Sevim Dağdelen, Alman hükümetinin Türkiye'ye seyahat uyarısı yapma zamanının geldiğini, bıçağın kemiğe dayandığını bildirdi.

Bütün bunlar, Almanya dışında bir bölgedeki antidemokratik sürtüşmelere yanıt arayışları mı?

ALMANYA'DAKİ İSLAMCI ANKARA URU

İstanbul Büyükkada'da 5 Temmuz'da katıldığı bir çalıştayda gözaltına alınan ve sonra da tutuklanan Uluslararası Af Örgütü aktivistlerinden Peter Steudtner, Berlin'i gerçekten çok zor durumda bıraktı. Merkel hükümeti, geçtiğimiz günlerde 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili olarak son bir yılda 22 Alman vatandaşının gözaltına alındığını, bunlardan 9'unun halen cezaevinde olduğunu bildirmişti. Steudtner, 10'uncu isim.

Alman siyaset sınıfının kendi yurttaşlarını korumaktan aciz ve bu arada da Suudiler ile Erdoğan gibi "İslamcı diktatörlerin" elinde oyuncak olduğu söylemi, halk katında güç kazanıyor. Ama ondan daha önemlisi de var: Alman tekellerinin

yurtdışındaki çıkarlarının bu tür diplomatik uyarı ve terbiye yöntemiyle korunamayacağı da giderek daha yüksek sesle ifade ediliyor. Peter Steudtner gibi bir aktivistin kaderi çok da önemli değil: Merkel ve Alman siyaset sınıfı için asıl önemli sorun, devletin Alman şirketlerinin Türkiye'deki yatırımlarını güvenceye alacak araçlara sahip olup olmaması. Dev şirketlere kolayca el konulan bir Türkiye bu.

Berlin'den Ankara'ya baktığımızda manzara: Almanya, Türkiye için bir iç politika sorunu. Bunun temelinde Türkiye ekonomisinin sahibi konumundaki Alman sermayesinin güvenlik arayışları yatıyor. Ekonomik dev, siyaseten bununla at başı gittiği söylenecek bir gücün eksikliği çekiyor. Askeri bir cüce olduğu ise İncirlik ve Konya'daki üs ziyaretleri konusunda atmak zorunda kaldığı geri adımlardan çıkartılabilir. Bu asimetriye, dünya ihracat fazlası şampiyonluğunu yıllardır bırakmayan bir ülke daha fazla tahammül gösteremez. Diplomatik uyarılarla bir sonuç alınamayacak noktaya gelindi. Yaptırımları ve bu yaptırımların ciddi altyapısını gözden geçirmek zorunda kalacaklar.

Ankara'dan Berlin'e baktığımızda manzara: İslamcı Türkiye, Alman iç politikasının giderek büyüyen ve ülkeyi sarsabilecek boyutlara ulaştığı anlaşılan bir sorunu çoktandır. Ciddi iç ve dış komplikasyonlar yaratabilecek büyüklükte bir unsur, hatta bir ur bu. Bunun habisi olup olmadığı konusunda henüz bir karar verilmiş değil. Kesip atılmasını isteyenler daha çok "sağ popülizme" yakın. Tedavinin mümkün olduğunu ("diplomasi") düşünenler şimdilik ağırlıkta, ama aşağıdan gelen basınca dayanma güçleri de kalmadı.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Merkel politikalarının yılmaz destekçisi, Alman sağının günlük entelektüel gıdası bu etkili gazete, "Erdoğan Almanya'ya ateş ediyor" başlığını kullanılabiliyorsa, İslamcı Ankara'yı çok zor günler bekliyor demektir. Tabii, Berlin'i de. ■

Peter Steudtner

EKONOMİNİN PATRONU ANKARA'DAN RAHATSIZ

İstanbul Büyükkada'da 5 Temmuz'da katıldığı bir çalıştayda gözaltına alınan ve sonra da tutuklanan Uluslararası Af Örgütü aktivistlerinden Peter Steudtner, Berlin'i gerçekten çok zor durumda bıraktı. Merkel hükümeti, geçtiğimiz günlerde 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili olarak son bir yılda 22 Alman vatandaşının gözaltına alındığını, bunlardan 9'unun halen cezaevinde olduğunu bildirmişti. Steudtner, 10'uncu isim.

Ukrayna krizinde yeni aşama: Malorossiya

Ukrayna krizi, Donetsk Halk Cumhuriyeti'nin (DHC) Ukrayna'nın "çökmüş bir devlet" olduğunu duyurarak Malorossiya ("Küçük Rusya") adında yeni bir devletin kurulduğunu açıklamasıyla yeni bir boyuta taşındı. Bölgede bilek güreşi devam ediyor.

■ TULGA BUĞRA IŞIK

2014 yılında Ukrayna'dan tek tarafı olarak bağımsızlığını ilan eden Donetsk Halk Cumhuriyeti (DHC), Ukrayna'nın "çökmüş bir devlet" olduğunu duyurarak bölgede Malorossiya ("Küçük Rusya") adında yeni bir devletin kurulduğunu açıkladı. Yapılan açıklamada yeni devletin kuruluşu için 3 yıllık bir geçiş süreci olacağı belirtildi. Açıklamayı yapan DHC lideri Aleksandr Zaharçenko, DHC içerisindeki tartışmaların ardından bu kararı aldıklarını ve bölge halkının desteğini alacaklarını söyledi. Zaharçenko, Ukrayna'nın ardılı olarak tanımladığı yeni ülkenin isminin değişmesine gerekçe olarak "Ukrayna adının itibarsızlaşmasını" gösterdi.

MALOROSSİYA'YA İLK TEPKİLER

Rusya'nın maddi ve askeri desteğiyle ayakta kalan DHC yönetimi, Malorossiya'nın politikalarının "Rusya'yla bağları onarmaya yönelik" olacağını duyuruyor. Ancak Rusya'dan gelen ilk açıklamalar

olumsuz yönde. Rus yetkililer, Malorossiya'nın kurulacağı yönündeki açıklamanın, Ukrayna'da "barışın sağlanması" için sürmekte olan Minsk sürecine aykırı olduğunu ve "kurucu sonucu olmayacağını" belirttiler. Rusya'nın Ukrayna krizi için atadığı temsilci Boris Grizlov, yeni devlet açıklamasının "reel siyasete uygun olmadığını" ve "bilgi savaşının bir parçası olabileceğini" söyledi. Grizlov, devlet ilanının yalnızca Kiev hükümetinin "kabul edilemez açıklamalarına bir yanıt" olarak görülebileceğini savundu. Kremlin sözcüsü Dmitry Peskov da, Zaharçenko tarafından yapılan açıklamanın "kendisinin kişisel girişimi" olduğunu söyleyerek, gelişmeleri medyadan öğrendiğini ve Rusya'nın Minsk anlaşmalarına bağlı olduğunu belirtti. DHC'nin "kardeşi" Lugansk Halk Cumhuriyeti'nden gelen açıklamada da, DHC'nin adımının "zamansız" olduğu ve kendileriyle görüşülmeden yapıldığı duyuruldu.

Ukrayna Cumhurbaşkanı Petro Poroşenko, "yeni devlet"

açıklamasının ardından Donbass'ın tamamında kontrolü yeniden sağlama sözü verirken Almanya ve Fransa açıklamasının "tamamen kabul edilemez" olduğunu açıklayarak Rusya'yı kararı kınamaya çağırdı. Avrupa Birliği sözcüleri de, kararın mevcut anlaşmalarla uyumsuzluğuna dikkat çekerek karşısındakı olduklarını duyurdu.

DEVLET İLANI NE ANLAMA GELİYOR?

Ukrayna içerisinde bir "Küçük Rusya" kurulduğunun resmen ilan edilmesi, yeni devletin uluslararası tanınırlığı için bir şey ifade etmese de, Rusya'nın Ukrayna'da daha aktif politikalar izleyebileceğine dair işaretler veriyor.

Ukrayna krizi sebebiyle önemli yaptırımlar altında olan Rusya'nın, açıklamaya açılan sahip çıkmaması şaşırtıcı değil. Ancak Rus sermayesinin kontrolünde olan DHC'nin bu adımı tek tarafı olarak attığı iddiası da inandırıcılıktan uzak. Ukrayna'nın NATO'ya girmesi konusunda tartışmalar sürerken, Rusya'nın böylesi bir

adıma karşılık olarak Ukrayna'nın doğusunda kurulacak yeni bir devleti desteklemesi, en azından bunu seçenек olarak masada tutması beklebilir.

Almanya Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel tarafından Malorossiya'nın ilan edildiği gün yapılan açıklamada mevcut Avrupa Birliği kararının Minsk anlaşmaları yüzde yüz uygulanana kadar Rusya'ya yaptırımların kaldırılmaması yönünde olduğu ancak bunun "gerçekçi olmadığı" söylendi. Alman bakan, "barışa doğru adımlar attığımızı göstermek için Rusya'ya uygulanan yaptırımları aşamalı olarak kaldırmalıyız" diye konuşarak, "bunun tersi için pek çok sebep olsa da, gerilimi azaltmaya yönelik yeni doğu politikasını savunuyorum" dedi. Gabriel, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile sıklıkla görüştiklerini çünkü "tartışacak pek çok konu olduğunu" söyledi.

Ukrayna krizinin nasıl çözümleneceği netlik kazanmasa da Almanya'dan gelen açıklama AB'nin kimi tavizler vermeyi kabul edebileceğini gösteriyor. Bu durum NATO ile Almanya'nın Rusya'ya yaklaşımı konusundaki farkı da ortaya koyuyor. Almanya'nın ekonomik sebeplerle Rusya'ya yakınlaşmak istediği, ABD denetimindeki NATO'nunsa askeri tehdit olarak gördüğü Rusya'yla gerilimi tırmandırdığı uzun süredir biliniyor. ■

Güney Afrika Komünist Partisi'nin 14. Kongresinin ardından

Dansın ve direnişin ülkesinde mücadele keskinleşiyor

Güney Afrika Komünist Partisi'nin 14. Kongresi geçtiğimiz hafta yapıldı. TKP adına kongreye katılan Genel Sekreter Kemal Okuyan kongredeki gözlemlerini ve bu gözlerden uzak ülkedeki sınıf mücadelesiyle ilgili değerlendirmelerini Boyun Eğme okurlarıyla paylaştı.

■ **Söyleşi: VOLKAN ALGAN**

Mandela'nın ülkesi... Irkçılıkla mücadelede yaşlı kıtanın sembolü olmuş, tahminlerin ötesinde örgütlü ve etkili bir komünist partiye sahip, aynı nedenle de güçlü bir sınıf mücadelesi geleneğini barındıran bir ülke Güney Afrika Cumhuriyeti. 60 milyonluk ülkede 280 bin örgütlü komünist var desek, ne demek istediğimiz anlaşılır.

Geçtiğimiz hafta Güney Afrika Komünist Partisi'nin çok

önemli tartışmaları içeren 14. Kongresi yapıldı. TKP adına kongreye katılan Genel Sekreter Kemal Okuyan kongredeki gözlemlerini ve bu gözlerden uzak ülkedeki sınıf mücadelesiyle ilgili değerlendirmelerini Boyun Eğme okurlarıyla paylaştı.

Geçtiğimiz hafta Güney Afrika Komünist Partisi'nin 14. Kongresi'ne katılmak için Johannesburg'taydınız. Kongre'yi önemli kılan neydi?

Güney Afrika Cumhuri-

yeti Türkiye'de kamuoyunun ilgisini pek çekmeyen bir ülke. Oysa, Afrika kıtasının en özgün, ekonomik açıdan en gelişkin, toplumsal mücadeleler açısından en zengin ülkelerinden birisi. Güney Afrika Komünist Partisi Kongresi'ni ilginç ve önemli kılan, iktidardaki Afrika Ulusal Kongresi'nin bir parçası olarak Komünist Parti'nin hükümetin birçok politikasına sert eleştirel yönelttiği ve AUK (ANC) yönetiminin yolsuzluk skandallarına karışmasının gerilim yarattığı bir döneme denk gelmesi.

Sonuçta Güney Afrika Komünist Partisi (SACP) iktidardaki bir parti.

Böyle denebilir. Aslında ANC kökü 1912 yılına dayanan eski bir parti. Irkçı beyaz azınlık rejimine, sömürgecilğe karşı kurulmuş siyahi bir parti. Komünist Parti ise 1921'de kurulmuş. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ırkçılığa karşı mücadele yükselişe geçtiğinde iki parti arasında bir yakınlaşma var, bir noktadan sonra ise KP

kendi bağımsızlığını korumakla birlikte ANC'nin içine giriyor. Dolayısıyla ANC şu anda bir ittifak olarak görülebilir. Ancak ANC içindeki hakim güç sosyal demokratlar. Komünist Parti'ninse bakanları var.

Başka bazı ülkelerde-ki gibi SACP bir burjuva iktidarının eklentisi gibi mi? Yani bir burjuva hükümetine soldan destek mi veriyor?

Böyle bir değerlendirme gerçeği çok basitleştirmek olur. ANC'nin bir burjuva iktidar olduğu açık. Bunu SACP de açıkça dile getiriyor. Ancak ANC ile SACP arasındaki ilişki karmaşık. Bugün SACP ittifakı bozsa ANC'nin ülkeyi yönetme yeteneğinin kalıp kalmayacağı belli değil. Ayrıca SACP ırkçılığa karşı mücadelenin ana motor gücü olmuş, bedeller ödemiş, ANC'yi ileriye çekmiş militan bir parti. Büyük bir prestiji ve meşruiyeti var. Şu kadarını söyleyeyim, ölümünden sonra ırkçılığa karşı mücadelenin efsanevi önderi Nelson Mandela'nın Güney Afrika

Komünist Partisi'nin gizli üyesi üyesi, hatta MK üyesi olduğu açıklandı ANC tarafından. Bunu SACP yöneticileri de kabul ediyor. Özetle ANC'yi kontrol eder hale gelmiş. Bundan Demokratik Almanya ve Sovyetler Birliği'nin büyük etkisi var elbette. Liderlerinden Chris Hani - ki ANC'nin ilk seçimde iktidarı almasından bir yıl önce 1993'te katledildi, bütün ülkede sayılan, sevilen bir tarihsel kişilik.

Partinin şu andaki ağırlığı için ne söylenebilir?

Güney Afrika Komünist Partisi, ölçek açısından dünyanın en güçlü komünist partilerinden biri. 60 milyona yakın nüfusu olan Güney Afrika Cumhuriyeti'nde üye sayısı 280 bin.

Seçmen bazında?

Güney Afrika Komünist Partisi seçimlere ANC bünyesinde katılıyor, bu nedenle toplumsal tabanı açısından kesin bir bilgi vermek çok zor. Ancak hatırı sayılır bir etkisi olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ciddi bir emekçi tabanı var ayrıca aydınlar ve bürokrasi içinde de hem kurtuluş öncesi hem şimdi bayağı geleneği olan bir parti. Ülkeye giriş yaparken niye geldiğimi öğrenen polisin ayağa kalkıp yumruğunu sıkarak, "hoş geldin yoldaş" dediğini görmek güzel oldu örneğin.

ANC'nin seçimlerde başarısı ne oranda?

Yüzde 60'ın altına düşmüyor. Ancak SACP ilk kez seçimlere kendi listeleriyle girme konusunu tartışmaya başladı. Kongre'nin önemli gündemlerinden biri buydu ve açıkçası delegelerin önemli bölümü partinin daha radikal bir tutum alması gerektiği inancında. Açık açık, "iktidar alma zamanı gelmedi mi" diyenler de vardı.

Bu gerçekçi mi?

Güney Afrika Komünist Partisi, çok ama çok zor koşullarda kendini kanıtlamış, bana göre kaçınılmaz bir ittifakın içine girmiş ve "demokratik devrim" tanımına uygun bir dönüşümün parçası olmuş. Bu tamam ancak artık ANC içinde iki sınıfın çatışan çıkarları var ve bunun uyumlulaştırılması mümkün değil. SACP oyun oynayacak bir parti değil, ülkede ağırlığı, militan bir emekçi tabanı mevcut. Onun stratejik tercihleri son derece önemli olacak ülkenin geleceği için.

Kongre'den bir stratejik değişiklik kararı çıktı mı?

Tam olarak bunu söyleyemeyiz. Ancak ANC yönetiminin mesajı aldığı çok açık. KP artık ittifakın hatırı uğruna işçi düşmanı politikalar ve yolsuzluklara göz yummayacağını ilan etti. Bunda ısrarcı olacaklarını kesinlikle söyleyebiliriz. İzlemek gerekiyor.

Parti yönetiminde değişiklik oldu mu?

Genel Sekreter (Blade Nzimande, aynı zamanda Eğitim Bakanı) aynı kaldı ama partinin önderliğinde değişiklikler oldu. Genel Sekreter yardımcılarını değiştirdi örneğin. Ancak bu değişikliklerin son derece olgun bir biçimde ve yoldaşça gerçekleştirdiğini söylemek mümkün. Zaten parti içinde şaşırtıcı bir iç kültür var.

Ne gibi?

Bir kere, onca acımasız yıldan sonra daha "hoyrat" olmalarını bekleyebilirsiniz. Çok büyük bir bölüm siyah Afrikalı olan parti üyelerinin birbirleriyle ve bizimle olan ilişkileri alışkın olmadığımız derecede içten, nazik ve derinlikliydi. Bu parti içi tartışmalara da yansıyor. Zaten siyaset kültürleri de farklı. Örneğin slogan atmıyorlar. Bir konuşmayı beğendiklerinde şarkı eşliğinde dakikalarca dans ediyorlar. Protestoları da öyle! Neşeliler, mizah anlayışları son derece gelişkin. Ancak bu incelikleri yanlış anlaşılmasın, çok militan bir parti tabanı var.

Peki nedir temel eleştirileri ANC yönetimine?

ANC'nin başarısı ile ırkçılık tarihi karışmış. "Tersinden ırkçılık" iddiaları ise çok abartılı. Bu abartının kaynağında sınıfsal bir problemi örtme çabası var. Şöyle ki, Afrika'da ırkçılık yok ama tekellerin ege-

menliği sürüyor. Bu tekellerin büyük bölümünün mülkiyeti beyazlarda elbette. Ama siyah kapitalistler onlardan daha az acımasız değil. Bir de bu "beyaz" tekeller adına yöneticilik yapan bir siyah kesim sömürden rant yemeye başlamış. Bunlar şirket yöneticileri, bürokratlar. Beyaz patronlar onları kullanıyor, onlar da hem sömürden pay alıyor hem de devlet olanaklarından çalıp çırpak gemilerini yüzdürüyorlar. Tam bir rezillik. Buna karşılık işsizlik yüzde 20'nin üzerinde. Güney Afrika ciddi bir ekonomi, sanayisi var, altın ve değerli taş madenleri var ama yoksulluk korkunç. Irkçılığa karşı mücadelenin merkezlerinden Soweto'yu ziyaret ettiğimizde kapitalizmin ırkı olmadığını bir kez daha gördük. Teneke evlerde yüz binlerce kişi. Bu bölgede işsizlik yüzde 80'lere dayanmış. Korkunç bir öfke var ve bu öfke zaman zaman beyazlara yöneliyorsa bunda sınıfsal nedenleri görmek gerekir. SACP "sömürünün beyazı siyahı olmaz" diyor ama öte yandan ANC'den kopmak konusunda karar veremiyor. ANC'nin başarılarında partinin katkısı çok fazla. Ayrıca ANC sadece bugünkü sömürü ile yolsuzluklarla tanımlanamayacak kadar başarılı-meşru bir geçmişe sahip. Irkçılığı yendiler çok ağır bedeller ödeyerek ve muhteşem bir mücadele ile. Ülkenin bugünkü silahlı kuvvetleri, ırkçılık döneminde sabotajlara yönelen ve ANC'nin silahlı kanadı olarak KP'nin inisiyatifinde kurulan MK'nın dönüştürülmesiyle ortaya çıktı. Yani mevcut ordu, ırkçılıkla mücadelenin yasadışı silahlı örgütünün ardılı. ■

Kemal Okuyan Nelson Mandela'nın evinde

AKP'nin OHAL karnesi:

Ya bir de darbe olsaydı...

OHAL uygulaması bir kez daha uzatıldı. 15 Temmuz darbe girişiminin püskürtülmesini "destan" ilan eden AKP hemen akabinde başlattığı OHAL uygulamalarıyla yeni bir "darbe" ülkesi inşa etmiş durumda.

■ SELİN ASKER

AKP'nin "Gündelik yaşamı etkilemeyecek" dediği ancak hayatın her alanını ele geçiren OHAL'le tüm dengeler farklı bir boyut aldı. 100 bine yakın kamu çalışanının ihraç edildiği; 50 bine yakın kişinin tutuklandığı; gazetecilerin, milletvekillerinin, belediye başkanlarının, muhalefet parti yöneticilerinin alıkonulduğu bir tablo var.

Haliyle, olağan yaşamı alt üst eden tüm bu hamleler "darbe başarılı olsaydı ne olurdu" sorusuna dahi ihtiyaç duyurmayan nitelikte.

BÜYÜK GÖZALTI

AKP'nin "sıfır tolerans" propagandası yaptığı işkence ve kötü muamele darbeci askerlerin darp edilen görüntülerinin basına sızdırılmasıyla hızlı bir olağanlaştırma sürecine girdi. "Özel yetkili savcılar" döneminde bile gözaltı süresi 4 günü geçmezken AKP'yle 30 güne çıkarıldı.

Her ne kadar bu uygulama "darbeci askerler için" diye yutturulmaya çalışılsa da yalanın ortaya çıkışı kısa sürmedi. Wikileaks belgeleriyle ilgili haber yaptıkları için gözaltına alınan gazeteciler de 30 gün

gözaltında tutulanlar arasında yer aldı. Böylece AKP'ye muhalif olan her kim varsa 30 gün gözaltında keyfi biçimde tutulur hale geldi. Tüm bu kötü muamele uygulamalarına dahil olarak,

tepkiler karşısında vazgeçilen "hainler mezarlığı" uygulaması, darbeci olduğu iddia edilenlere din hizmeti verilmemesi, suçun işlendiği tarihte idam cezası olmadığı halde idam tartışmasının gündeme gelmesi de yine AKP'nin lehte kullandığı şiddet hamleleri arasında yer alıyor.

YAZIYLA, RAKAMLA, İBRETLE: 111240

AKP'nin KHK uygulamalarından en çok etkilenen kamu çalışanları oldu. 111 bin 240 kamu görevlisi ihraç edildi. 32 bin 80 kamu görevlisi açığa alındı.

Milli Eğitim Bakanlığı 33 bin 99 ile en fazla ihracın yaşandığı bakanlık olarak belirlendi. Ayrıca proje okul uygulamaları sonucunda 55 proje okulda 1187 öğretmenin görev yeri zorla değiştirildi.

Üniversitelerde ise adeta kıyım yaşandı. "FETÖ" bahanesiyle birçok ileric eğitimcinin işine son verildi. Devlet ve vakıf üniversitelerinde en az 6 bin akademik çalışan kesin olarak ihraç edildi. İhraçlarla birlikte Ankara Üniversitesi'nin SBF, EBF, İLEF, DTCF ve AÜHF fakülteleri fiilen kapanma noktasına geldi. DTCF Tiyatro Bölümü akademik kadrosunun büyük bölümünü kaybederek fiilen kapatılmış oldu. Ege Üniversitesi Felsefe Bölümü de aynı akıbetle karşılaştı. KHK'yla kovulan eğitimcilerin

açtığı davalar geçersiz sayıldı, oluşturulan komisyonun başvurularla ilgili "ihlal" olup olmadığına karar vereceği belirtildi. Böylece eğitim gibi bir başlıkta taşlar yerinden haddinden fazla oynatılmış oldu.

Örneğin, KHK'yla işlerine son verilen Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın hakları için yaptıkları açlık grevine göz yumup tutuklatan AKP eğitim emekçilerinin geleceğini, hayatını ne denli hiçe saydığını gösterdi.

Yapılanlar elbette bununla da sınırlı kalmadı. Müfredat da ihmal edilmedi. AKP'nin eğitimdeki tüm tahribatına rağmen müfredatta kalan ileric öğeler de teker teker törpülenmeye başlandı. "Atatürkçülükle ilgili konu ve kazanımlar" başlığı çıktı. "2. Dünya Savaşı" konu başlığından İnönü çıkarıldı. İmam hatip öğrencilerine "cihat" dersi konuldu. Evrim ünitesi müfredattan tamamen çıkarıldı.

İLİKLİ-DÜĞMELİ YARGI

AKP'nin en yoğun tasfiyeye giriştiği alanlardan biri de "yargı" alanı oldu. AKP-cemaat iktidar ortaklığında tüm köşe taşlarına yerleştirilen cemaatçi savcılar, hakimler birbir tasfiye edildi ancak AKP bu hamlelerle yargıyı kendini daha fazla bağımlı hale getirdi. Bugün şüpheye düşmeyecek kadar AKP'lileşen yargı Yargıtay, Danıştay gibi kritik kurumların başına cübbesinin önünü iliklemeye çalışan isimler getirildi.

Yargıya müdahaleler bununla da sınırlı kalmadı. HSYK, HSK adını alarak başına da Adalet Bakanı Bekir Bozdağ getirildi. AKP'li bir bakanın Hakim ve Savcılar Kurulu'nu yönettiği bir yargıyla ilgili daha ne denebilir ki?

Tutuklamalara gelirse eğer, 50 binden fazla kişi darbe girişimi sonrası tutuklandı ve bu sayı her geçen gün artıyor. Kadir Topbaş'ın damadı Ömer Faruk Kavurmacı gibi "tanıdıkları" olan isimler tahliye edilirken dayanaksız bazı suçlamalarla karşı karşıya kalanlar hala içeride. Soruşturamalar aşaması ise tam bir yılan hikayesine dönmüş durumda. 100 bine yakın kişi tutuksuz yargılanırken 2 bin civarı dosya hala iddianame bekliyor ve karara bağlanabilen dosya sayısı henüz 20'yi bile bulabilmiş değil. 2 binden fazla yargı mensubunun tutuklu olduğu süreçte davaların akibetinin ne olacağı belli değil.

EKONOMİ 'TİKİRINDA'

AKP'nin OHAL'den en kazançlı çıktığı hamlelerinden biri de Varlık Fonu girişi oldu. Bütçe ve dış ticaret fazlası veren ülkelerde biriken paranın yatırıma dönüştürülmesi amacıyla kullanılan Varlık Fonu'na Ziraat Bankası, BOTAŞ, BİST, PTT, Halkbank ve THY gibi kritik kurumlar dahil edildi.

Kısacası AKP, Varlık Fonu ile öylesine bir yasal ortam oluşturdu ki; ülke kaynaklarını, hiçbir yasaya ve kurala uymaksızın dağıtabilecek hale getirdi. Söz konusu fonun faaliyetlerinin siyaseten sorgulanabileceği hiçbir mekanizma olmadığı gibi denetim yapılabilmesi de olanaksız kılındı.

Cemaatçilere ait şirketlerin TMSF'ye aktarılması da yine AKP'nin kazanç kapıları arasında yer aldı. 43 ilde faaliyet gösteren 966 şirket TMSF'ye devredildi. 4 bin 887 kuruluşun mal varlıklarına el konuldu.

BASIN VE BASKIN

AKP'nin yine en ciddi müdahalelerinden birini gerçekleştirdiği alan basın oldu. 110 medya kuruluşu KHK'larla kapatıldı. Kapatılan medya kuruluşlarının 20'si daha sonra tekrar açıldı. 157 gazeteci tutuklu, 715 gazetecinin sarı basın kartı iptal edildi. Erdoğan her fırsatta bunu yalanlasa da ve "gazetecilikten sadece 2 kişi tutuklu" dese de, bunun gerçeği yansıtmadığı ortada.

AKP'YE GÖRE SİSTEM 'AŞIRI ÇOK' PARTİLİ

AKP'nin OHAL fırsatıyla saldırdığı bir diğer alan ise siyasi partiler oldu. HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'la birlikte 11 HDP'li tutuklu, ayrıca Yüksekdağ'ın siyasi hayatına son verildi. CHP milletvekili Enis Berberoğlu da geçtiğimiz günlerde tutuklanan vekiller arasında yer aldı.

HDP'li belediyelere kayyum atanması da yine OHAL uygulamalarıyla yapıldı. 89 belediyeye kayyum atandı. Şu an 74 belediye eş başkanı tutuklu. 28 HDP'li il başkanı, 89 ilçe eş başkanı cezaevine konuldu. 780 il ve ilçe yöneticisi cezaevinde.

Siyasi partilerin yasal çalışmaları da fiilen olmasa

da dolaylı yoldan yasaklandı. Miting, eylem, basın açıklaması kimi illerde "izinsiz" hale getirilirken bildiri dağıtmak bile suç unsuru olup gözaltılar yapılır hale geldi. Bunlar OHAL'den önce de kanunsuzca yaşıyordu elbette, ancak OHAL'le birlikte hem yasal kılıf uydurulmuş oldu, böylece de iktidar başladı.

Erdoğan siyaset yapma kurallarını da kendisinin belirlediği sanıyor ve öyle davranıyor. Adalet Yürüyüşü için "izin verdik" türünden açıklamaları, Kılıçdaroğlu'na "sokağa çıkamaz hale gelirsın" tehditleri, ülkenin hukukla değil, keyfiyetle yönetildiğini gösteriyor.

SANAT'A DA DÜŞMANLAR

Ya sanat? OHAL'den en az etkilenen sanılan ancak tüm sanat çalışmalarına sirayet eden bir dönem yaşandığını söylemek mümkün.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde muhalif kimlikleriyle bilinen 6 oyuncu ve yönetmen açığa alındı, 17 oyuncu, bir dramaturg, bir müzisyen ve bir koreografin işine son verildi.

Genco Erkal'ın Dostlar Tiyatrosu'nun sahnelediği "Nazım ile Brecht" oyunu OHAL kapsamında yasaklandı, Levent Üzümcü'nün oyununa Artvin Üniversitesi ve Artvin Valiliği salon vermedi. Aralarında Devlet Tiyatroları'nda dramaturg olarak çalışan Eren Aysan'ın bulunduğu 4 Kültür Bakanlığı çalışanı açığa alındı.

Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli orkestra şeflerinden İbrahim Yazıcı, keman sanatçısı Filiz Özsoy ve piyanist Eser Öykü Dede 7 Şubat 2017 tarihinde KHK ile Kültür Bakanlığı'ndaki kamu görevlerinden ihraç edildi. DTCF Tiyatro Bölümü akademik kadrosunun büyük bölümünü kaybederek fiilen kapatılmış olması da bu başlık altında hatırlatılabilir

SOSYAL MEDYA

Kontrol altına alınmaya çalışılan bir alan da sosyal medya oldu. Herhangi bir Facebook ya da Twitter paylaşımı yüzlerce kişi için "tutuklama" gerekçesi haline getirildi. 15 Temmuz darbe girişimine ilişkin paylaşımları nedeniyle yönetmen Mustafa Altıoklar hakkında yakalama kararı çıkarıldı.

Çektiği bir video nedeniyle modacı Barbaros Şansal Kıbrıs'tan getirilip havaalanında linç ettirilip tutuklandı, aylarca tutukluluk sonrası serbest bırakıldı. Twitter'da sıradan, aleni paylaşımları nedeniyle gözaltına alınan "troller" oldu, şikayetler üzerine hesaplar kapatıldı. Özetle, paylaşımı yapılan neredeyse her iki kelimeden biri "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlaması için gerekçe sayıldı.

Büyük Savaş'ın yüzüncü yılında: Hatırlama ve unutma

1. Dünya Savaşı'nda ölenler için Fransa'da yapılmış bir anıt.

Toplumsal hafızayı dönemin siyasi görüşleri, devlet kurumları ve devletlû siyaset olduğu kadar sivil toplumda yer alan görüşler, bunlar arasındaki çekişmeler, ideolojik ve kültürel tercihler şekillendiriyor. “Hafıza mekânı” diye adlandırılan şey de, yalnızca mekânsal düzenlemelerden ibaret değil, ideoloji ve siyasetle yakından ilgili.

■ E. ZEYNEP SUDA

*“Yine bir şey yapabildim
diyemem hatırıma”*

içinde bulunduğumuz 2014-2018 yılları ikincisi-nin yaşanmasından sonra Birinci Dünya Savaşı olarak adlandırılan Büyük Savaş'ın yüzüncü yılı. 2017 yılında Büyük Ekim Devrimi'nin de yüzüncü yılını anıyoruz. Bu nedenle savaşın yaşandığı ülkelerde, cephelerde, savaşın doğu ve batı cephelerinde anımlar, törenler düzenleniyor, konuyla ilgili toplumsal hafıza canlandırılıyor, tartışılıyor.

Cephe ile cephe gerisinin bir bütün olarak savaştan etkilendiği Büyük Savaş'ta milyonlarca insan yaşamını yitirdi, hastalandı, yaralandı, sakat kaldı. Savaş bittiğinde

imparatorluklar dağılmış; devrimler, köklü altüst oluşlar, rejim değişiklikleri yaşanmış; dünyanın siyasi yapısı köklü biçimde değişmişti.

SAVAŞ, DEVAM EDİYOR...

Yıllar önce Çanakkale'de “savaş dışı anılar” başlığı taşıyan bir sözlük tarih çalışması sırasında halk arasında da sürekli olarak savaştan söz edildiğine şahit oldum. Yalnızca savaştan doğrudan etkilenmiş insanlar arasında değil;

ülke çapında, ulusal düzeyde toplumsal hafızaya derin bir şekilde kazınmış bir olay Çanakkale Savaşı.

Toplumsal hafıza esas olarak siyasidir. İster savaşa, cephede yaşananlara dair olsun; isterse günümüzde, yakın geçmişte gerçekleş-

şen olaylara, egemenler, kazananlar tarafından inşa edilir. Burada sınıfsal, ulusal, etnik ve dinsel çekişmeler, mücadeleler kendini gösteriyor. Bu insanın tarihsel ve toplumsal belirlenimleri, dönemseller olduğu kadar olayın özgüllüğünü içeren yönler de barındırıyor ve yalnızca yerel ve ulusal değil, küresel siyasetle, siyaset atmosferiyle ilgili boyutları bulunuyor.

Büyük Savaş'a dair toplumsal hafıza doğu ve batı cephelerinde, Gelibolu'da ya da çalışma yürüttüğüm Fransa'da Alsace Lorraine cephesinde, Kuzey Fransa'da milyonlarca gencin yaşamını kaybettiği ya da sakat kaldığı Verdun'de, Marne'da, Peronne'da, ilk kez zehirli gaz kullanılan Ypres'de mezarlıklar, anıtlar, müzeler,

arşivler ve araştırmalar, yayınlar aracılığıyla oluşturuluyor. Toplumsal hafızayı olduğu kadar anıtları da şekillendiren dönemin siyasi görüşleri, devlet kurumları ve devletlül toplumda yer alan görüşler, bunlar arasındaki çekişmeler, ideolojik ve kültürel tercihler. Örneğin Fransa'da savaş sonrasında sağ siyasetin merkezi haline gelen savaş gazileri örgütleri savaşa dair toplumsal hafızanın, ulusal siyasetin oluşumu konusunda aktif mücadele veriyor, Fransız milliyetçiliğine dair tüm motifler, kökenler, kaynaklar, efsaneler ve görsel malzemeler bu mücadelede yerini alıyor.

HERKESİN ÇANAKKALE'Sİ KENDİNE

Çanakkale, savaşın yaşandığı günlerden günümüze tüm siyasal iktidarların ilgisini çeken, kendi meşruiyetlerini üzerine inşa ettikleri, geçmişlerini temellendirdikleri bir hafıza mekânı. O yüzden bu kadar kahramanlık ve kutsallık atfediliyor, bu miras üzerinde siyasal çekişme yaşanıyor. Her 18 Mart'ta kentte iki ayrı kutlama yapılıyor. Toplumdaki tüm siyasi saflaşmalar bu anmalarda kendini ortaya koyuyor.

Türkiye'de Çanakkale destanının farklı dönemlerde farklı içeriklerle yeniden kurgulandığına şahit oluyoruz: Bu savaş Osmanlı Devleti zamanında yaşanmış, Kurtuluş Savaşı'nın ardından cumhuriyetin kuruluşuna, kurucu öğelerden, kurucu mitoslarından biri olarak devrolmuş bir miras. Ayrıca bu savaşa cumhuriyetin kurucularından Mustafa Kemal'in askeri dehasının öne çıktığı bir deneyim olarak da bakılıyor. Cumhuriyetin çeşitli on yıllarında bu savaş çeşitli kültürel örüntüler içinde ele alınmış: Kimi zaman Troya efsanesi ile kimi zaman sol kültürde "ana ben gidiyom faşizme karşı" türkülerıyla bir bağlantı kurulmuş; kimi zaman emperyalizme karşı mücadelenin bir ilk örneği olarak düşünülmüş... Ama daha çok Türk sağının hammaddesi, siyasal ve ideolojik malzemesi olagelmiş.

Bu miras 1990'larda Refah Partisi döneminden başlayarak özellikle de AKP döneminde sistemli bir biçimde ulus coğrafyasından "ümme" coğrafyasına uzanan farklı bir

biçimde ele alındı. Dini bir çerçeve, efsaneler ve metafizik anlatılar eşliğinde yeni bir öykü, cepheye dair yeni bir toplumsal hafıza inşa edildi. Aynı dönemde bölge yeniden ve yeniden şekillendirilerek yeni bir "hafıza mekânı" oluşturuldu. Bir yandan da ticarileştirildi ve imara açıldı. Aynı zamanda hediyeelikler, popüler mangalar, yüzlercesini sayabileceğimiz popüler edebiyat sayesinde postmodern kültürel öğeler hâkim hale geldi. Daha da ötesi, ülkenin her yanında, meydanlarda, AVM'lerde geçici, sanal, temsili müzeler açıldı. Birçok kentte temsili şehitlikler oluşturuldu. Günümüzde de "15 Temmuz Demokrasi Bayramı" Çanakkale ile bağlantılandırılıyor.

Benzer gelişmelerin Büyük Savaş'ın batı cephesinde de yaşandığını Fransa-Almanya sınırında, bir savaş coğrafyası olan Alsace Lorraine'de görmek mümkün. Burası da Büyük Savaş'ta Fransa ile Almanya arasında savaş yaşanan bir önemli cephe idi. Savaşın kaderini belirleyen çatışmalar burada gerçekleşmedi ancak Fransız ve Alman milliyetçilikleri açısından önemli, sembolik bir öneme sahipti. 1871'de Frankfurt anlaşması ile Almanya'ya verilen bu bölge Fransız milliyetçiliği tarafından bir "kayıp bölge" olarak adlandırılmış, geri kazanılması savaş sonrası sağ siyasi retorik için önemli bir ögesi olmuş ve rövanşist duygulara kaynaklık etmişti.

TÜRKİYE-FRANSA

Türkiye'de olduğu gibi Fransa'da da her lider, anmalarda bu bölgelerde, anıtlarda boy gösteriyor, dönemin özelliklerine göre çeşitlenen yeni imajlar, heykeller, anıtlar, ritüeller ortaya çıkıyor. Bu heykeller, anıtlar zaman zaman eleştiriyi uğramış, hatta tahrip edilmiş, çalınmış. Fransa'nın yeni cumhurbaşkanı Macron da geçtiğimiz günlerde Nice kentinde düzenlenen 14 Temmuz kutlamalarında ABD Başkanı Trump'a teşekkür etti. Fransa'yı Büyük Savaş'ta Amerikalıların kurtardığı düşüncesi, "hurafe à la française" (Fransız usulü hurafe) Amerikan etkisinin kıta Avrupası'nda yeniden değer kazanmasıyla bağlantılı olarak düşünülebilir.

Diğer yandan bu iki örnekte toplumsal hafıza tartışmalarında olduğu gibi hatırlama kadar unutma konusu önemli bir yer tutuyor. Kahramanlığı ya da şehitleri düşündüğümüz kadar savaşa karşı olanları, barış isteyenleri, savaş nedeniyle büyük kayıplara uğrayanları, asker kaçaklarını, savaş sonunda çeşitli Avrupa kentlerinde ortaya çıkan işçi/asker Sovyetleri deneyimlerini de konuşmak, araştırmak zordur. 15 Temmuz Şehitler Bayramı örneğinde gördüğümüz gibi ideolojik mücadeleler medya başta olmak üzere gündelik görsel, popüler kültürde, sivil toplum alanında da varlığını sürdürüyor, hatta daha çok oraya yönelik olarak sahneye konuluyor. ■

EDEBİ HEYET

Toplumsal hafıza ve hafıza mekânları belirli bir toplumsal olay daha yaşanırken ve asıl önemlisi üstünden zaman geçtikten sonra inşa edilen bir şey. Gelibolu Yarımadasında savaş devam ederken savaşın duyulması ve bu çapta bir seferberlikte, bu kadar büyük kayıplar verilmekte iken toplumsal onayın elde edilmesi amacıyla çalışılmış. Basın ve yazarlar, sanatçılar, devlet adamları cepheye getirilmiş, onlardan yazmaları istenmiş. Savaş koşullarında oluşan hafızada orayı ziyaret eden "edebi heyet" in yazdıkları önemli bir yer tutuyor. Örneğin Rusen Eşref'in Mustafa Kemal ile yaptığı röportaj onun cepheye ve cephedeki ruh haline ilişkin söyledikleri özellikle 1930'lu yıllardan itibaren oluşturulan ulusal hafızanın en önemli kaynaklarından birini oluşturuyor. "Hafıza mekânı" diye adlandırılan şey, yalnızca mekânsal düzenlemelerden ibaret değil, ideoloji ve siyasetle yakından ilgili.

SAVAŞIN TARİHİ

Savaşa dair sözünü ettiğimiz somut gerçekler ve mücadelelerin yanı sıra tarih yazımı ekolleri de hem dönemlerin siyasal atmosferinden etkileniyor ve aynı zamanda toplumsal hafızaya ilişkin şekillendirici etkide bulunuyor.

Savaşın hemen ardından, 1920'lerden günümüze geçen yüz yıl içinde farklı dönemlerde farklı görüşler, tartışmalar ve farklı tarih yazımı ekolleri geldi geçti. Araştırmaları ve hafızayı etkileyen farklı siyasal, kültürel, ideolojik tercihler ortaya çıktı. Örneğin Batı cephesini, Fransız ve Alman siyasal atmosferini düşündüğümüzde ilk etapta ulusal çıkarlar ve milliyetçilik belirleyici oldu. Daha sonra Osmanlı-Türk deneyiminden farklı olarak ikinci savaş ve onu izleyen soğuk

savaş ortamı toplumsal hafızayı belirlemekte etkili oldu. 1960'ların sonlarından itibaren sınıflar, işçi sınıfı, kadınlar ve kültürel grupların savaşa ilişkilerini ele alan bir toplumsal tarih yazımı dönemi yaşandı. Bunu izleyen dönemde de Avrupa Birliği'ne ilişkin görüşler ve düzenlemeler hem toplumsal hafızayı ve hem de anıları, anıtları ve bunların ele alınış tarzını değiştirdi. Fransa'da yaşamını yitiren Alman askerleri, Fransız ordusunda savaşan sömürge askerleri, Yahudiler de anmalara dâhil edildi. Cephe gerisini, savaşın acımasızlığı ve savaş kültürünü ele alan araştırmalar, çalışmalar yapıldı. Günümüzde savaşta ve cepheye beslenmeye, sağlığa, ulaştırmaya, cephe ve cephe gerisinde milyonlarca kişinin yaşamını derinden etkileyen tarım ve sanayi alanlarına dair konular araştırmalara dâhil ediliyor.

AKP NE TÜRKİYE'Yİ NE DE İSTANBUL'U YÖNETEBİLİYOR

SORUN YAĞMURDA DEĞİL AKP'DE...

İstanbullular bugün sağanak yağmura ve felç olan kent hayatına uyandılar. Pek çok vatandaş evine gitmek isterken yollarda, toplu taşıma araçlarında mahsur kaldı. Evlerinde mahsur kalan vatandaşlar botlarla kurtarılmaya çalışıldı. Bazı yurttaşlarımız caddelerde yüzerek karşı karşıya geçti. Kanalizasyon suyunun sokağa taşmasıyla yaygın bir halk sağlığı sorunu ortaya çıktı.

Türkiye'nin en büyük kentinde yaşanan bu durumu başta ilgili bakan ve belediye başkanı olmak üzere AKP'li yetkililer "doğal afet" olarak nitelediler.

Yağmur yağmasının doğal olduğu doğrudur. Ama yağmurun bir şehri bu hale getirmesinin doğal hiçbir tarafı yoktur.

Doğal olan yağmur, afet olan AKP'dir.

İstanbul'da yaşananlar AKP'nin İstanbul'u da diğer kentleri de yönetemediğinin somut ispatıdır.

"Durmak yok yola devam" diyenler artık durmalıdır

Bu tablonun en büyük sorumlusu

AKP Türkiye'si'nden gökten düşen su damlacıkları ülkenin en büyük kentini esir alabiliyor. Bir doğa olayının İstanbul gibi bir şehri felç etmesinin tek sorumlusu AKP'nin yönettiği bu yağma düzenidir.

İstanbul'da yeşil alan bırakmayan, her yeri betona boğan AKP iktidarı ve yerel yönetimidir. Bilim insanlarının, meslek odalarının uyarılarını, çalışma raporlarını ve açıklamalarını hiçbir biçimde dikkate almadan kent yönetenler; ormana baktıklarında rant, dereye baktıklarında HES gören sermaye sahipleri; karayolu yapmayı, kenti, betonla kaplamayı gelişmişlik olarak algılayan iktidar İstanbul'u ve diğer şehirlerimizi bu noktaya getirmiştir.

Her fırsatta kentlerimizde yaptıkları yağmayı ve talanı reklam malzemesi haline getirenler, "durmak yok yola devam" diyerek yağmaya, talana devam edenler artık durmalı, durdurulmalıdır.

Türkiye Komünist Partisi tüm halkımızı yağmurla dahi başa çıkamayan AKP iktidarına karşı mücadeleye çağırmaktadır.

Bu düzen değişmeli: Yağma düzenine boyun eğme

Bugün İstanbul'da karşılaştığımız tablo bütün ülkemizin ve aslında tüm dünyanın büyümekte olan probleminin bir örneğidir.

Yağma düzeni devam ederken, büyük sermaye

sahipleri kârlarına kâr katarken tüm toplumsal zenginliğin iki kaynağından birisi olan doğa büyük bir yıkım tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ülkemizde ve dünyada sermayenin iktidarı alaşağı edilmedikçe yağma ve talan odaklı kentleşme politikasına çözüm bulunabilmesi ve insanlığın geleceğini tehlikeye atan doğadaki yıkımın durdurulması mümkün değildir.

İnsanlık Türkiye'de ve dünyada kapitalizmden bir an önce kurtulmalıdır.

İnsanlığın kurtuluşu sosyalizmdir.

